

III. K. b.

26132

ernie" izide mesca marca.

Koledarček
družbe svetega Mohora
za
navadno leto
1862.

Izdala
družba sv. Mohora.

Koledarček

družbe svetega Mohora

za

navadno leto

1862.

Izdala

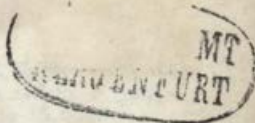
družba sv. Mohora.

Z dovoljenjem visokočast. Kerškega knezoškofijstva.

V CELOVCU 1861.

Natisnil Janez Leon.

+ 8 III M 26132 b

Kolebářek

drůbež a vejce

III M 26132

26132

9.3269/1950

Knihovna Národního muzea v Praze

Navadno leto 1862.

ima 365 dni in se začne s sredo in končá s sredo.

Začetek leta.

Občno leto se začne v novega leta dan, 1. januarja.
Cerkveno leto se začne 1. adventno nedeljo, 30. novembra.
Vladno leto se začne o vseh Svetih, 1. novembra.

Godovinsko število za leto 1862.

Zlato število	1	Rimsko število	5
Epakta	XXX	Nedeljska čerka	E
Sončni krog	23	Letni vladar: Mars.	

Letni časi.

Pomlad se začne 20. marca.	Jesen se začne 23. septembra.
Poletje se začne 21. junija.	Zima se začne 22. dec.

Premakljivi prazniki.

Septuagesima 16. februarja.	Vnebohod Kristusov 29. maja.
Pepelnica 5. marca.	Binkoštna nedelja 8. junija.
Cvetna nedelja 13. aprila.	Sv. Trojica 15. junija.
Velika noč 20. aprila.	Sv. Rešn. Telesa 19. junija.
Križev teden 26., 27. in 28. maja.	1. adventna nedelja 30. nov.

Kvaterni in drugi posti.

- I. Kvatre, pomladne ali postne 12., 14. in 15. marca.
- II. „ letne ali binkošne 11., 13. in 14. junija.
- III. „ jesenske 17., 19. in 20. septembra.
- IV. „ pozimske ali adventne 17., 19. in 20. decembra.

Štiridesetdanski post je od pepelnice do velike sabote, t. j. od 5. marca do 19. aprila.

Kvaterni in drugi posti so z † zaznamovani.

Prepovedani dni,

ob katerih se po cesarski postavi ne smejo ne igre, ne plesi,
ne druge očitne veselice obhajati:

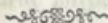
Na pepelnico. — Na dan Mariinega oznanjenja. — Sv. veliki teden in na veliko noč. — O binkoštih. — Na dan sv. rešnjega Telesa. — Na dan rojstva Marije device. — Na dan vsih svetnikov. — Tri zadnje dni adventne. — Na sveti dan ali božič.

Znaminja za lunine krajce.

Mlaj		Šip ali polna luna	
Pervi krajec		Zadnji krajec	

Nebeške znamenja.

	Oven		lev		devica		strelec
	bik		škorpijon		kozel		vodnar
	dvojčki				ribe		
	rak						

JANUAR ali PROSINEC

III

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Znaminja
Sreda	1 Novoleto. Ob. Gosp.	
Četertek	2 Makari, opat	
Petek	3 Genovefa, dev.	
Sabota	4 Tit, škof	

Od modrih na jutrovem. Mat. 2.

Nedelja	5 E Telesfor, p. m.	
Pondel.	6 Sv. 3 kralji	
Torek	7 Valentin	
Sreda	8 Severin, opat	
Četertek	9 Julian, muč.	
Petek	10 Pavel, pušč.	
Sabota	11 Pavlin, škof	

Ko je bil Jezus 12 let star. Luk. 2.

Nedelja	12 E 1 Ep. Ernest, opat	
Pondelek	13 Hilari	
Torek	14 Feliks, muč.	
Sreda	15 Maurus, opat	
Četertek	16 Marcel, papež	
Petek	17 Anton, pušč.	
Sabota	18 Priska, dev.	

Od ženitnine v Kani Galilejski. Jan. 2.

Nedelja	19 E 2 Ep. Sv. ime Jez.	
Pondelek	20 Fabjan in Sebastjan	
Torek	21 Neža, dev.	
Sreda	22 Vincenc, muč.	
Četertek	23 Device Marije poroka	
Petek	24 Timotej, škof	
Sabota	25 Sv. Pavla ap. spreobn.	

Jezus ozdravi gobovega. Mat. 8.

Nedelja	26 E 3 Ep. Polikarp, škof	
Pondelek	27 Janez Krizostom	
Torek	28 Marjeta, dev.	
Sreda	29 Franc Salezi, škof	
Četertek	30 Martina, dev.	
Petek	31 Peter Nol.	

Lunini spremini.

☾ Pervi krajec 7. dne ob ednajstih 52 min. zvečer.

☾ Šip 16. dne ob treh 1 min. zjutraj.

☾ Zadnji krajec 23. dne ob sedmih 43 minut zjutraj.

☾ Mlaj 30. dne ob treh 55 min. zjutraj.

Sonce stopi 20. dne ob sedmih 10 minut zjutraj v vodnarjevo znamnje.

Rast dneva.

V tem mesecu naraste dan za celo uro.

Dozdevno vreme.

Ta mesec začne z mrazom in snegom; od srede do konca večidel južno meglevno vreme.

FEBRUAR ali SVEČAN

ima 28 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zamirja
Sabota	1 Ignaci, škof	☞

Od Kristusovega čolniča. Mat. 8.

Nedelja	2 E 4 Ep. Svečnica.	☞
Ponedelek	3 Blazi, škof	☞
Torek	4 Veronika, nuna	☞
Sreda	5 Agata, dev. muč.	☞
Četertek	6 Rotija, dev. muč.	☞
Petek	7 Pomald, opat	☞
Sabota	8 Janez Mat., sp.	☞

Od dobrega semena. Mat. 13.

Nedelja	9 E 5 Ep. Polona, dev.	☞
Ponedelek	10 Šolastika, muč.	☞
Torek	11 Desideri, škof	☞
Sreda	12 Julijan	☞
Četertek	13 Katarina	☞
Petek	14 Valentin, muč.	☞
Sabota	15 Favstin, muč.	☞

Od delavcev v vinogradu. Mat. 20.

Nedelja	16 E Sept. Julijana	☞
Ponedelek	17 Konstancija	☞
Torek	18 Flavijan, škof	☞
Sreda	19 Konrad, pušč.	☞
Četertek	20 Evheri	☞
Petek	21 Leonora	☞
Sabota	22 Sv. Petra stol	☞

Od sejavca in semena. Luk. 8.

Nedelja	23 E Seksag. Marjeta K.	☞
Ponedelek	24 Matija, apost.	☞
Torek	25 Valburga, dev.	☞
Sreda	26 Aleksander	☞
Četertek	27 Nestor	☞
Petek	28 Roman	☞

Lunini spremeni.

- ☾ Pervi krajec 6. dne ob devetih 16 minut zvečer.
- ☾ Šip 14. dne ob šestih 11 minut zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 21. dne ob treh 22 minut zvečer.
- ☾ Mlaj 28. dne ob petih 55 minut zvečer.

Sonce stopi 18. dne ob devetih 49 minut v ribje znamenje.

Rast dneva.

Dan naraste v tem mescu za eno uro in 25 minut.

Dozdevno vreme.

Do 6. neprijetno mraz, 7. sneg, potem lepi pa mrzli dni; po 21. meglevno, odjuga.

MARCI ali SUŠEC

ima 31 dni.

V

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Zaamini
Sabota	1 Albin, škof	☩
Jezus ozdravi slepega. Lnk. 18.		
Nedelja	2 E Kvink. Simplici, p.	☩
Ponedelek	3 Kunigunda	☩
Torek	4 Kazimir, spozn. (Pust)	☩
Sreda	5 † Pepelnica, Friderik	☩
Četertek	6 Fridolin	☩
Petek	7 Tomaž Akv.	☩
Sabota	8 Janez od Boga	☩

Jezus od hudiča skušan. Mat. 4.

Nedelja	9 E Kva. Ciril in Metod	☩
Ponedelek	10 40 mučnikov	☩
Torek	11 Herakli, muč.	☩
Sreda	12 † Kvatr. Gregor	☩
Četertek	13 Rozina, vdova	☩
Petek	14 † Kvatr. Matilda	☩
Sabota	15 † Kvatr. Longin, muč.	☩

Jezus se je spremeul na gori. Mat. 17.

Nedelja	16 E Rem. Heribert, škof	☩
Ponedelek	17 Jedert, dev.	☩
Torek	18 Edvard	☩
Sreda	19 Sv. Jožef	☩
Četertek	20 Joahim	☩
Petek	21 Benedikt, opat	☩
Sabota	22 Oktavian, muč.	☩

Jezus hudiča izganja. Luk. 11.

Nedelja	23 E Ocul. Viktorin	☩
Ponedelek	24 Gabriel	☩
Torek	25 Oznan. Mar. Dev.	☩
Sreda	26 Teodor, škof (Sredpost)	☩
Četertek	27 Rupert, škof	☩
Petek	28 Guntram	☩
Sabota	29 Ciril	☩

Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6.

Nedelja	30 E Lätar. Kvirin	☩
Ponedelek	31 Amos, duh.	☩

Lunini spremeni.

- ☉ Pervi krajec 8. dne ob šestih 26 minut zvečer.
- ☾ Šip 16. dne ob petih 22 minut zjutraj.
- ☾ Zadnji krajec 22. dne ob desetih 54 minut zvečer.
- ☾ Mlaj 30. dne ob osmih 51 minut zvečer.

Sonce stopi 20. dne ob devetih 42 minut zvečer v ovnovo znamenje.

Noč in dan enako dolga.

Začetek spomladi.

Rast dneva.

Dan naraste v tem mesecu za eno uro 46 minut.

Dozdevno vreme.

V začetku bolj odjužno, rado meglevno vreme. Od 8. do 16. neprijetno vreme s snegom in dežjem; do konca precej vetrovno.

APRIL ali MALI TRAVEN

ima 30 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Torek	1 Hugo	
Sreda	2 Franc Pavl	
Četertek	3 Rihard	
Petek	4 Izidor, škof	
Sabota	5 Vincenci Fer.	

Judje hočejo Jezusa kamnjati. Jan. 6.

Nedelja	6 E Jud. Sikst	
Ponedelek	7 Herman	
Torek	8 Dioniz	
Sreda	9 Maria El.	
Četertek	10 Ecehiel, pr.	
Petek	11 Leo, papež	
Sabota	12 Juli, papež	

Jezus jezdi v Jeruzalem. Mat. 21.

Nedelja	13 E Cvetna ned.	
Ponedelek	14 Lambert	
Torek	15 Anastazija, dev.	
Sreda	16 Kalist, škof	
Četertek	17 Veliki četertek	
Petek	18 Veliki petek	
Sabota	19 Velika sabota	

Jezus vstane od smrti. Mark. 16.

Nedelja	20 E Velika noč	
Pondel.	21 Velikonočni pond.	
Torek	22 Soter in Kaji	
Sreda	23 Sv. Juri, muč.	
Četertek	24 Fideli	
Petek	25 Marka, Ev.	
Sabota	26 Mar. Dev. dobr. sveta.	

Jezus pride pri zapertih vratih. Jan. 12.

Nedelja	27 E I Kvasim. Peregrin	
Ponedelek	28 Vital	
Torek	29 Peter, muč.	
Sreda	30 Katarina Sen.	

Lunini spremeni.

- ☉ Pervi krajec 7. dne ob enej 17 minut zvečer.
- ☾ Šip 14. dne ob štirih 2 minut zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 21. dne ob sedmih 8 minut zjutraj.
- ☾ Mlaj 29. dne 32 minut po polnoči zjutraj.

Solnce stopi 20. dne ob devetih 46 minut v bi-kovo znamenje.

Rast dneva.

Dan naraste v tem mesecu za eno uro 38 minut.

Dozdevno vreme.

Do 7. prav prijetno, potem do 14. precej viharo in deževno vreme; od 15. do konca lepi dni z vetrovi.

MAJ ali VELKI TRAVEN

VII

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znamoja
Četertek	1 Filip in Jakop, up.	AA
Petek	2 Sigismund, kralj	AA
Sabota	3 Najd. sv. križa	AA

Od dobrega pastirja. Jan. 10.

Nedelja	4 E 2 Miser. Florian	AA
Ponedelek	5 Piji V.	AA
Torek	6 Janez pr. vr.	AA
Sreda	7 Stanislav	AA
Četertek	8 Mihael prik.	AA
Petek	9 Gregor N.	AA
Sabota	10 Antonin, škof	AA

Še en malo in me ne bote vidili. Jan. 16.

Nedelja	11 E 3 Jub. Mamert	AA
Ponedelek	12 Pankraci	AA
Torek	13 Servaci, škof	AA
Sreda	14 Bonifaci, muč.	AA
Četertek	15 Sofija, udova	AA
Petek	16 Janez Nep.	AA
Sabota	17 Jošt	AA

Grem k njemu, ki me je poslal. Jan. 16.

Nedelja	18 E 4 Cant. Venanci	AA
Ponedelek	19 Celestin	AA
Torek	20 Bernard	AA
Sreda	21 Feliks Kant.	AA
Četertek	22 Julija	AA
Petek	23 Desideri	AA
Sabota	24 Jovana	AA

Kar bote v mojem imenu prosili. Jan. 16.

Nedelja	25 E 5 Rog. Urban	AA
Ponedelek	26 Filip	AA
Torek	27 Beda	AA
Sreda	28 Vilhelm	AA
Četert.	29 Vnebohod Kristus.	AA
Petek	30 Ferdinand	AA
Sabota	31 Angela	AA

Lunini spremeni.

- ☾ Pervi krajec 7. dne ob štirih 29 minut zjutraj.
- ☾ Šip 14. dne 4 minute po polnoči zjutraj.
- ☾ Zadnji krajec 20. dne ob štirih 43 minut zvečer.
- ☾ Mlaj 28. dne ob štirih 31 minut zvečer.

Sonce stopi 21. dne ob devetih 49 minut zjutraj v znamenje dvojčkov.

Rast dneva.

Dan naraste v tem mesecu za eno uro 15 minut.

Dozdevno vreme.

Od 1. do 10. lepi in prijetni dni; od 11. do 20. spremenljivo, dež; od 21. do konca lepi topli dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Kedar pride sv. Duh. Jan. 15. in 16.		
Nedelja	1 E 6 Exaud. Graciana	
Ponedelek	2 Erazem	
Torek	3 Klotild	
Sreda	4 Kvirin, škof	
Četertek	5 Bonifaci, škof	
Petek	6 Norbert	
Sabota	7 † Serce Jezusa	

Ako kdo mene ljubi. Jan 14,

Nedelja	8 E 7 Binkoštna ned.	
Pondel.	9 Binkoštni pond.	
Torek	10 Margareta	
Sreda	11 † Kvatr. Barnabas	
Četertek	12 Janez Pak., sp.	
Petek	13 † Kvatr. Anton P.	
Sabota	14 † Kvatr. Bazili	

Meni je vsa oblast dana. Mat. 28.

Nedelja	15 Sv. Trojica. Vid	
Ponedelek	16 Beno, škof	
Torek	17 Adolf	
Sreda	18 Gervazi	
Četert.	19 Sv. rešn. Telesa	
Petek	20 Silveri, papež	
Sabota	21 Alojzi, sp.	

Od velike večerje. Luk. 14.

Nedelja	22 E 2 Pavlin	
Ponedelek	23 Ediltruda	
Torek	24 Janez Kerstn.	
Sreda	25 Prosper, škof	
Četertek	26 Janez in Pavl	
Petek	27 Hema	
Sabota	28 † Leon II., papež	

Od zgubljene ovce. Luk. 15.

Nedelja	29 Peter in Pavl	
Ponedelek	30 Spomin Pavla ap.	

Lunini spremini.

- ☾ Pervi krajec 5. dno ob treh 48 min. zvečer.
- ☾ Šip 12. dne ob sedmih 22 minut zjutraj.
- ☾ Zadnji krajec 19. dne ob štirih 17 minut zjutraj.
- ☾ Mlaj 27. dne ob sedmih 59. minut zjutraj.

Solnce stopi 21. dne ob šestih 17 minut zvečer v rakovo znamuje.

Najdeljši dan, najkrajša noč.

Začetek poletja.

Rast in krajšanje dneva.

Dan naraste do 21. t. m. za 17 minut in se skrajša do 30. za tri minute.

Dozdevno vreme.

V začetku spremenljivo z dežjem, potem vroči, sparni dni, večasi z viharji.

JULI ali MALI SERPAN

IX

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znaminja
Torek	1 Teobald	
Sreda	2 Obiskanje Marije Dev.	
Četertek	3 Heliodor, škof	
Petek	4 Ulrik, škof	
Sabota	5 Domici, muč.	

Od velicega ribjega vlaka. Luk. 5.

Nedelja	6 E 4 Izaia, prer.	
Ponedelek	7 Vilibald, škof	
Torek	8 Elizabeta, kraljica	
Sreda	9 Cenon, muč.	
Četertek	10 Amalija, dev.	
Petek	11 Piji, papež	
Sabota	12 Mohor in Fortunat	

Od farizejske pravičnosti. Mat. 5.

Nedelja	13 E 5 Margareta	
Ponedelek	14 Bonaventura	
Torek	15 Razdel. apostelnov	
Sreda	16 Marija Karm.	
Četertek	17 Aleš, sp.	
Petek	18 Friderik	
Sabota	19 Osmica sv. Mohorja	

Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8.

Nedelja	20 E 6 Elija, prer.	
Ponedelek	21 Olga	
Torek	22 Marija Magdalena	
Sreda	23 Libori, škof	
Četertek	24 Kristina, dev. muč.	
Petek	25 Jakop. ap.	
Sabota	26 Ana, mati Marije Dev.	

Od lažnjivih prerokov. Mai. 7.

Nedelja	27 E 7 Pantaleon	
Ponedelek	28 Viktor, p.	
Torek	29 Marta, dev.	
Sreda	30 Abdon in Senen	
Četertek	31 Ignaci Lojolan	

Lunini spremeni.

- ☉ Pervi krajec 7. dne ob enajstih 55 min. zvečer.
- ☾ Šip 11. dne ob dveh 43 min. zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 18. dne ob šestih 19 minut zvečer.
- ☼ Mlaj 26. dne ob desetih 10 min. zvečer.

Sonce stopi 23. dne ob petih zjutraj v levovo znamenje.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mescu za 56 minut.

Dozdevno vreme.

Od 1. do 10. zelo vroče; od 11. do 14. viharno z dežjem, potem spet vroči dni do konca.

AVGUST ali VELKI SERPAN

ima 31 dní.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeli	Znaménja
Petek	1 Sv. Petra vezi	☿
Sabota	2 Alfons Lig. (Porciunkula)	☿
Od krivičnega hišnika. Luk. 16.		
Nedelja	3 E 8 Najdba Štefana	☿
Ponedelek	4 Dominik	☿
Torek	5 Maria snežn.	☿
Sreda	6 Spremenjenje Jezusa	☿
Četertek	7 Kajetan, škof	☿
Petek	8 Cirijak, muč.	☿
Sabota	9 Roman, muč.	☿
Jezus joka nad Jeruzalemom. Luk. 19.		
Nedelja	10 E 9 Lorenci, muč.	☿
Ponedelek	11 Suzana, dev.	☿
Torek	12 Klara, dev.	☿
Sreda	13 Hipolit in Kasian	☿
Četertek	14 † Evzebi, sp.	☿
Petek	15 Vnebovz. M. D. (V. g.)	☿
Sabota	16 Rok, sp.	☿
Od farizeja in colnarja. Luk. 19.		
Nedelja	17 E 10 Bertram	☿
Ponedelek	18 Helena	☿
Torek	19 Ludovik Tol.	☿
Sreda	20 Štefan, kralj	☿
Četertek	21 Donat, muč.	☿
Petek	22 Timotej, muč.	☿
Sabota	23 Filip Ben., sp.	☿
Jezus ozdravi gluhomutca. Mark. 7.		
Nedelja	24 E 11 Jernej, muč.	☿
Ponedelek	25 Ludovik, kralj	☿
Torek	26 Zefirin, muč.	☿
Sreda	27 Jožef Kalas.	☿
Četertek	28 Avguštin	☿
Petek	29 Obglav. sv. Janeza	☿
Sabota	30 Roza Lim.	☿
Od usmiljenega Samaritanca. Luk. 10.		
Nedelja	31 E 12 Angel varh.	☿

Lunini spremeni.

- ☾ Pervi krajec 3. dne ob šestih 1 min. zjutraj.
- ☾ Šip 9. dne ob devetih 58 minut zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 17. dne ob desetih 54 minut zjutraj.
- ☾ Mlaj 23. dne ob desetih zjutraj.

Sonce stopi 23. dne ob enajstih 41 min. zvečer v znamenje device.

Konec pasjih dni.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mescu za 1 uro 34 min.

Dozdevno vreme.

V začetku deževno in hladno, od 5. do 17. vroče, potem spremenljivo, včasih viharji, večidel lepi prijetni dni.

ima 30 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zamirja
Ponedlek	1 Tilen	
Torek	2 Štefan, kralj	
Sreda	3 Serafina	
Četertek	4 Rozalija, dev.	
Petek	5 Lavrenci, škof	
Sabota	6 Hermogen	

Od deset gobovih. Luk. 17.

Nedelja	7 E 13 Regina, dev.	
Pondel.	8 Rojstvo Mar. Dev.	
Torek	9 Korbinian	
Sreda	10 Miklavž Tolent.	
Četertek	11 Prot in Hiacint.	
Petek	12 Erentruda, dev.	
Sabota	13 Filip, muč.	

Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Mat. 6.

Nedelja	14 E 14. Ime Mar. Dev.	
Ponedlek	15 Nikodem	
Torek	16 Ludmila	
Sreda	17 † Kvatr. Lihard	
Četertek	18 Metod	
Petek	19 † Kvatr. Januari	
Sabota	20 † Kvatr. Evstahi	

Od mertvega mladenča v Najmu. Luk. 7.

Nedelja	21 E 15 Matevž	
Ponedlek	22 Mavrici	
Torek	23 Tekla, dev.	
Sreda	24 Rupert	
Četertek	25 Kleofa, dev.	
Petek	26 Ciprian, muč.	
Sabota	27 Kosma in Damian	

Od vođeničnega. Luk. 14.

Nedelja	28 E 16 Venceslav	
Ponedlek	29 Mihael varh.	
Torek	30 Jeronim, uč.	

Lunini spremini.

- ☾ Pervi krajec 1. dne ob ednajstih 23 minut zjutraj.
- ☾ Šip 8. dne ob devetih 2 minuti zjutraj.
- ☾ Zadnji krajec 16. dne ob petih 27 minut zjutraj.
- ☾ Mlaj 23. dne ob desetih 1 minuto zvečer.
- ☾ Pervi krajec 30. dne ob petih 15 minut zvečer.

Sonce stopi 23. dne ob osmih 25 minut zjutraj v znamenje tehtnice.

Začetek jeseni.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mesecu za 1 uro 40 minut.

Dozdevno vreme.

Do 7. lepo, toplo vreme; od 8. do 18. spremenljivo potem do konca lepo jesensko vreme.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znamjina
Sreda	1 Remigi, škof	☿
Četertek	2 Leodegar, škof	♈
Petek	3 Evald, muč.	♈
Sabota	4 Francisek Ser.	♈

Od narveče zapovedi. Mat. 22.

Nedelja	5 E 17 Roženkr. ned.	☿
Ponedelek	6 Bruno	♈
Torek	7 Justina, dev.	♈
Sreda	8 Brigita, udova	♈
Četertek	9 Dionizi, škof	♈
Petek	10 Francisek Borg.	♈
Sabota	11 Burkard, sp.	♈

Od mertudnega. Mat. 9.

Nedelja	12 E 18 Maksimilijan	♈
Ponedelek	13 Koloman	♈
Torek	14 Kalist, pušč.	♈
Sreda	15 Terezija, dev.	♈
Četertek	16 Gal, opat	♈
Petek	17 Hedviga	♈
Sabota	18 Luka, evang.	♈

Od kraljeve ženitnine. Mat. 22.

Nedelja	19 E 19 Cer. posveč.	♈
Ponedelek	20 Felician	♈
Torek	21 Uršula, dev. muč.	♈
Sreda	22 Kordula, dev. muč.	♈
Četertek	23 Janez Kap.	♈
Petek	24 Rafael, arhangel	♈
Sabota	25 Krišpin, muč.	♈

Od kraljičevega sina. Jan. 4.

Nedelja	26 E 20 Armand	♈
Ponedelek	27 Sabina	♈
Torek	28 Simon in Juda	♈
Sreda	29 Narcis, škof	♈
Četertek	30 Klaudi, muč.	♈
Petek	31 † Volvenk	♈

Lunini spremeni.

- ☾ Šip 7. dne ob devetih 50 minut zvečer.
- ☾ Zadnji krajec 16. dne 47 minut po polnoči.
- ☾ Mlaj 23. dne ob osmih 41 zjutraj.
- ☾ Pervi krajec 30. dne 49 minut po polnoči.

Sonce stopi 24. dne v škorpjonovo znamnje.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajšaa v tem mescu za 1 uro 42 minut.

Dozdevno vreme.

Večidel jasni lepi dni, le okoli srede spremenljivo.

ima 30 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Znamnja
-------	-------------------------------	---------

Sabota 1 God vseh Svetnik.

Od deset tisuč talentov. Mat. 18.

Nedelja	2 E 21 Just	11
Ponedlek	3 Vseh vernih duš	11
Torek	4 Karl Bor.	11
Sreda	5 Emerik, spozn.	11
Četertek	6 Lenart, škof	11
Petek	7 Engelbert	11
Sabota	8 Bogomir, škof	11

Dajte cesarju. Mat. 22.

Nedelja	9 E 22 Teodor, muč.	11
Ponedlek	10 Andrej Av., sp.	11
Torek	11 Martin, škof	11
Sreda	12 Martin, papež	11
Četertek	13 Stanislav Kostka	11
Petek	14 Venerand	11
Sabota	15 Eugen. Leop.	11

Od stotnikove hčeri. Mat. 9.

Nedelja	16 E 23 Otmar, opat	11
Ponedlek	17 Gregor	11
Torek	18 Odo, opat	11
Sreda	19 Elizabeta	11
Četertek	20 Feliks Val.	11
Petek	21 Marije Dev. darovanje	11
Sabota	22 Cecilija, dev. muč.	11

Od gnjusobe razdjanja. Mat. 24.

Nedelja	23 E 24 Klemen	11
Ponedlek	24 Janez od Kr.	11
Torek	25 Katarina	11
Sreda	26 Konrad, škof	11
Četertek	27 Virgil, škof	11
Petek	28 Eberard, škof	11
Sabota	29 Saturnin, muč.	11

Od poslednje sodbe. Luk. 21.

Nedelja 30 E 1 adv. ned. Andrej.

Lunini spremeni.

- Šip 6. dne ob eni 53 minut po poldne.
- Zadnji krajec 14. dne ob sedmih 15 minut zvečer.
- Mlaj 21. dne ob sedmih 19. minut zvečer.
- Pervi krajec 28. dne ob ednajstih 6 minut zvečer.

Solnce stopi 23. dne ob eni 26 minut popoldne v strelcovo znamnje.

Krajsanje dneva.

Dan se skrajša v tem mescu za 1 uro 15 minut.

Dozdevno vreme.

Od 1. do 5. veliko dežja; od 6. do konca večidel meglevno, merzlo vreme.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zaamirja
Ponedelek	1 Eligi	1
Torek	2 Bibiana	2
Sreda	3 Franc Ksav.	3
Četertek	4 Barbara, dev. muč.	4
Petek	5 Krišpina, muč.	5
Sabota	6 † Miklavž, škof	6

Janez Kerstnik v ječi. Mat. 11.

Nedelja	7 E 2. adv. ned.	7
Pondel.	8 Spočetje Dev. Mar.	8
Torek	9 Leokadija	9
Sreda	10 Judita	10
Četertek	11 Damaz, papež	11
Petek	12 Maksenci	12
Sabota	13 Lucija, dev. muč.	13

Pričevanje Janeza Kerstnika. Jan. 1.

Nedelja	14 E 3. adv. ned.	14
Ponedelek	15 Celian	15
Torek	16 Adelajda	16
Sreda	17 † Kvatr. Lazar	17
Četertek	18 Gracijan	18
Petek	19 † Kvatr. Nemezi	19
Sabota	20 † Kvatr. Dominik	20

V 15. letu cesarovanja. Luk. 3.

Nedelja	21 E 4. adv. ned.	21
Ponedelek	22 Demetri	22
Torek	23 Viktorija	23
Sreda	24 † Adam in Eva	24
Četert.	25 Božič	25
Petek	26 Sv. Štefan, muč.	26
Sabota	27 Janez Ev.	27

Simeon in Ana v tempeljnu. Luk. 2.

Nedelja	28 E Nedolžni otroč.	28
Ponedelek	29 Tomaž, škof	29
Torek	30 David, kralj	30
Sreda	31 Silvester, papež	31

Lunni spremeni.

- ☾ Šip 6. dne ob osmih 42 minut zjutraj.
- ☾ Zadnji krajec 14. dne ob ednajstih 37 minut zjutraj.
- ☾ Mlaj 21. dne 9 minut zjutraj.
- ☾ Pervi krajec 28. dne 50 minut po polnoči.

Dne 6. bo luna merknila.

Solnce stopi 22. dne ob dveh 18 minut zjutraj v kozlovo znamenje.

Najkrajši dan, najdaljša noč.

Začetek zime.

Krajsanje in rast dneva.

Dan se skrajša do 21. za 21 minut in spet naraste do 31. za 3 minute.

Dozdevno vreme.

Merzlo, ob koncu deževno, s snegom, v drugi polovici merzli jasni dni.

Deželni patroni.

Sv. Ciril in Metodi (9. marca) na Moravskem; sv. Jožef (19. marca) po slov. deželah in na Tirolskem; sv. Rupert (27. marca) na Solnograškem; sv. Marka (25. aprila) na Beneškem; sv. Janez Nep. (16. maja) na Českem; sv. Ladislav (27. junija) na Erdeljskem; sv. Mohor (12. julija) po slovenskih deželah; sv. Elija (20. julija) na Hrovaškem; sv. Štefan (20. avg.) na Ogerskem; sv. Tilen (1. septembra) na Koroškem; sv. Venceslav (28. septembra) na Českem; sv. Mihael (29. septembra) na Gališkem; sv. Just (1. novembra) na Terzaškem; sv. Leopold (15. novembra) na Avstrijskem in sv. Spiridion (14. decembra) na Dalmaškem.

Rodopis cesarske rodovine.

Cesar avstrijski: Franc Jožef Pervi, rojen na Dunaju 18. avgusta 1830, je prevzel cesarstvo 2. decembra 1848.

Cesarica: Elizabeta Evgenia Amalia, hči vojvoda Maks Jožefa na Bavarskem, rojena v Posenhofen 24. decembra 1837, poročena 24. aprila 1854 na Dunaju.

Cesarevič naslednik: Rudolf (Franc, Karol, Jožef), rojen 21. avgusta 1858.

Cesarčine: 1. Sofija (Friderika, Doroteja), rojena 5. marca 1855, umerla v Budi 29. maja 1857. — 2. Gisela (Ludovika, Marija), rojena 12. julija 1856.

Bratje Nj. Veličanstva cesarja.

1. Nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan (Jožef), rojen v Schönbrunu 6. julija 1832, poročen v Brüsselu 27. julija 1857 s Karolino, hčerjo kralja Belgiskega, rojeno 7. junija 1840.

2. Nadvojvoda Karl Ludovik (Jožef Marija), rojen v Schönbrunu 30. julija 1833, poročen 4. maja 1837 z Margareto, hčerjo kralja Joana Saksonskega, rojeno 24. maja 1840, umerlo 15. septembra 1858.

3. Nadvojvoda Ludovik Jožef (Anton Viktor), rojen na Dunaju 15. maja 1842.

Starši Nj. Veličanstva cesarja.

Franc Karl, rojen na Dunaju 7. dec. 1802, poročen na Dunaju 4. nov. 1824 s Zofijo, rojeno v Monakovem 7. januarja 1805.

Očetovi bratje in sestre.

a) Ferdinand Pervi, rojen na Dunaju 19. aprila 1793, je postal cesar 2. marca 1835, se cesarstva odpovedal 2. dec. 1848, poročen z Marijo Ano Karolino, hčerjo Viktorja Emanuela, kralja Sardinskega, rojen 19. septembra 1803.

b) Marija Klementina, gospa zvezdokrižnega reda, rojena 1. marca 1798, poročena z Leopoldom, kraljičem Sici-lianskem, vdova od 10. marca 1851.

c) Marija Ana, rojena 8. junija 1804.

I. Štampelj za menjice

	do	100 fl.	— fl.	5 kr.
žez	100	200	—	10
"	200	300	—	15
"	300	500	—	25
"	500	1000	—	50
"	1000	1500	—	75
"	1500	2000	1	—
"	2000	4000	2	—
"	4000	6000	3	—
"	6000	8000	4	—
"	8000	10000	5	—
"	10000	12000	6	—
"	12000	16000	8	—
"	16000	20000	10	—
"	20000	24000	12	—
"	24000	28000	14	—
"	28000	32000	16	—
"	32000	36000	18	—
"	36000	40000	20	—

dalje za vsakih 2000 fl. po 1 fl. več.

II. Štampelj za pisma

	do	20 fl.	— fl.	5 kr.
žez	20	40	—	10
"	40	60	—	15
"	60	100	—	25
"	100	200	—	50
"	200	300	—	75
"	300	400	1	—
"	400	800	2	—
"	800	1200	3	—
"	1200	1600	4	—
"	1600	2000	5	—
"	2000	2400	6	—
"	2400	3200	8	—
"	3200	4000	10	—
"	4000	4800	12	—
"	4800	5600	14	—
"	5600	6400	16	—
"	6400	7200	18	—
"	7200	8000	20	—

dalje za vsakih 400 fl. po 1 fl. več.

Prıklad k štampeljnu, ki raste po vrednosti reči.

Pri	— fl.	5 kr.	prıkl.	— fl.	2 kr.
"	—	10	"	—	3
"	—	15	"	—	4
"	—	25	"	—	7
"	—	50	"	—	13
"	—	75	"	—	19
"	1	—	"	—	25
"	2	—	"	—	50
"	3	—	"	—	75
"	4	—	"	1	—

pri	5 fl.	— kr.	prıkl.	1 fl.	25 kr.
"	6	—	"	1	50
"	8	—	"	2	—
"	10	—	"	2	50
"	12	—	"	3	—
"	14	—	"	3	50
"	16	—	"	4	—
"	18	—	"	4	50
"	20	—	"	5	—

dalje pri vsakem 1 fl. prıkl. 25 kr.

1.

Večna luč.

(Svobodno poleg Wiesemanove povesti „die Lampe“ poslovenjena.)

Kdo mi bo dal, da bom tak, kot sem bil v preteklih mescih, kot sem bil tiste dni, ko me je branil Bog, ko je njegova luč svetila nad mojo glavo.
Job. 29, 23.

V gorah pirenejskih, ne daleč od španjolske meje, je stala v preteklem stoletju na bregu, ali kakor so ljudje govorili, na homcu Marije Device stara kapelica, posvečena materi božji. Od zvunej je bila sicer terdna, ali priprosta in siromašna; toliko bogateja pa je bila znotraj nakinčena. Na oltarju se je vse svetilo srebrá, in po stenah je viselo mnogo podob, napisov in drugih dragocenih srebrnih daril, in to vse v spomin milosti, ktere so bližnji pobožni kmetje po priprošnjah matere Božje zadobivali. In v resnici, ta kapelica je več milj okoli slovela in iz bližnjih in daljnih krajev so hodili ljudje na homec matere Božje na božjo pot. Na oltarju se je svetil tabernakelj, v njem se je hranilo presveto rešnje telo; nad tabernakeljnom je pa stala prelepa podoba prečiste device Marije z Ježčekom v naročji in to vse v človeški velikosti. To podobo je neki davni umetnik iz marmora izsekal in bila je tako lepa, da jo je vsaki, kdor jo je le vidil, za izverstno delo spoznal in naj slavnišemu umetniku bi bila v čast služila. Z obraza

matere božje je sijala neizrečena dobrota in ljubeznjivost; in na Ješčeku se je brala sama mogočnost in prijaznost.

Pred altarjem je visela, kakor je to v katoliških cerkvah in kapelicah navada, sreberna lampa, ki je po dnevi in po noči razsvitljevala to sveto mesto in tudi v naj viharnejših nočeh ni ugasnila. Kmetje iz cele okolice so od svojih domačih oljk donašali naj čisteje olje in še več kot je treba bilo. Pobožni planinci pa tega niso zastonj delali. Luč v kapelici je bila v celi okolici imenitna; to je bila luč, ali da lepše rečem, bila je to zvezda, ki je vsacega, kateri se je kje zakesnil, skerbno do doma spremila. Ravno zato je bila tudi v kapelici tako obešena, da se je njena luč skoz okroglo okno nad vratmi daleč okrog lahko vidila. Skorej iz vseh sosednih vasi so peljale steze okoli kapelice v dolino, kjer se je že velika cesta začela. Pot je sterma, odzgor so stopnice in malo nižje strašno brezno reži. Brez skerbi je hodil popotnik navzdol, dokler mu je večna luč iz kapelice svetila; ko se mu je pa za stopnicami skrila, se je moral deržati na desno, da je prišel na veliko cesto. Kdor je gledal na lučico, ni mogel zaiti; in res nikoli se ni čulo, da bi se bila na tem potu kaka nesreča pripetila, ker prijazna lučica je razsvitljevala gerdo in nevarno gorsko stezo — res prava podoba naše zemeljske poti. — Misli samotnega popotnika so se nehoté obračale na sveto mesto, kjer mu je pred altarjem jagnjeta božjega svetila lepa zvezda, mislil je tudi na božjo previdnost, ktera nikoli ne dremlje, in nam iz nebeških višav pošilja žarke svoje milosti v dolino solz, da nas pred ko moč, pripelje v stanovanje nebeško, v zaželjeno zavetje človeškega popotvanja.

Zraven kapelice je stala priprosta hišica. Tu je stanoval duhoven, ki je v tej samoti bogaboječe živel in tudi opravljal duhovno pastirstvo za bližnje sela, katerim

je bila farna cerkev predaleč. Pod tem homcom na cesti, kake pol ure od te kapelice, je stala siromašna vas, kjer so stanovali skoraj samo dervarji, ki so v bližnjih gozdih delali. Med raztresenimi kočami se je ena, da si tudi je bila majhna in siromašna, kot vse druge, vsakemu prikupila, ker je bila čedna in snažna. V tej hišici sta živela dva mlada zakonska, ki sta se od vsih drugih odlikovala z delavnostjo in z lepim življenjem. Peter, tako je bilo možu ime, je pridno in nevtrudljivo delal v gozdu, žena Anka pa, ako ni bilo kacega drugega dela pri hiši, je sedela pri preslici in pazila na edino hčerko, ki se je na tleh igrala. Ta deklica je bila še le v tretjem letu, ali vendar se je že vidilo, da je zdravega in bistrega uma in posebno pobožna. Vse deklice v tej okolici so bile kerščene na ime matere božje in tudi Petrova hčerka je bila Marija. Ta hčerka je bila starišem edino veselje; skerbno materno oko je bilo vedno uperto na veselo in prijazno Maričko.

Kmalopotem zapazijo skerbni stariši, da njih ljubeček hira in vene. Nekoliko dni se nista upala eden drugemu kaj od tega govoriti, ali na zadnje sta vendar le sklenila po zdravnika poslati, ker Marička je od dne do dne bolj bledela in slabela. Zdravnik pride, ali tej bolezni ne more uzroka najti in pravi, da samo Bog ji more s čudežem zdravje dati. To je stariše še bolj razžalostilo in ko sta vidila, da na zemlji ni pomoči, sta se še bolj vroče obrnila k Bogu, kterege sta že pred vedno za pomoč prosila.

Bil je lep zimski večer, ko sta šla oče in mati z žalostnim sercom počasi po ozki stezi h kapelici. Mati je nosila ne rokah drago breme, ki ji pa vendar ni tako težko bilo, kot tuga in žalost v sercu; — nosila je svojo slabo hčerko dobro in varno zavito, da si tudi je bil večer prijazen in topel.

Ko so se približali kapelici, se je še vidilo, in kmetje, ki so se vračali od svojega dela, so molili v kapelici. Vrata so bile odprte in zadnji žarki zapadajočega solnca so z bliščečim zlatom razsvitljevali sveto mesto; podoba Marije device, krasna srebernina in lepe slike po stenah so plavale v nebeški svitlobi. Človeku se je zdelo, kot bi ravno to bila prava ura za molitev. Kmetje, ki so molili v kapelici, skor niso mogli sterpeti solčnih žarkov, ki so se odbijali od srebra na altarju. Revni kmetje, ki so tu klečali v svitlosti božje luči, so bili veliko čedniše oblečeni, kot marsikteri prevzetni bogatini tega svetá. Zdaj zadoni po kapelici mili glas orgelj in pobožni kmetje so enoglasno zapeli sicer navadno ali serčno pesmico.

Ko se je to godilo v kapelici, stopi Peter v sveti hram Gospodov. Nehoté sta obstala, kot bi ju bila neka neznana in skrivna moč zadržala. Njuno žalostno in poterto serce se ni ujemalo z mirnimi obrazi zbranih kmetov; pa kmalo sta se sramovala svoje premajhne zaupnosti, toraj stopita v kapelico in se približata altarju. Tu položi mati bolešno hčer altarju na podnožje, potem oba poklekmeta. Dolgo sta vroče molila. Počasi jenja petje, orglje umolknejo; pobožni planinci se počasi razidejo, stari puščavnik zaprè vrata, gre k žalostnemu očetu in mu šeptne na uho: „Vrata sem zaperl, ostanite tu, dokler hočete. Ne bojte se! Gospod vas bo vtolažil in na prošnjo nebeške matere bo gotovo uslišal vašo molitev.“

Na puščavnikove besede vzdigneta oči. Razun nju dveh in deteta ni bilo žive duše več v kapelici. Vse je bilo tiho kot v grobu. Zdaj je samo plamen večne luči, ki je visela med njima in med altarjem, razsvitljeval sveti prostor milo in enako, kot sreberni žark milosti, ki ne sipa ognjenih isker, ampak se širi mirno in jasno po celi kapelici do oboka in do sten. Ta

svetlost tolaži in umiri človeško serce. Pri taki svetlosti se ne sme slišati hrum in šum; smeh, glasen govor ali upitje bi se zdelo človeku zasmehovanje tega svetišča. Ta luč milosti je dajala vsaki še tako navadni stvari neko posebno lepoto. Priproste darila, ki so v spomin zadobljene milosti visele na altarju, in navadne slike po stenah so pri tej luči zadobile neko posebnost, človek bi mislil, da so vse delo pravega umetnika. Tudi človeka ta luč nekako čudno prevzame, razsvitlja mu dušo, blaži mu čut, kroti napuh in nečimernost, zatira nevošljivost in mehči serce, da bolj vroče Boga ljubi.

Te in take misli so prehajale nesrečne stariše, zato sta uperla svoje oči na obraz najsvetejše Device in njenega Sina, ker sta vedila, da sta zdaj na mestu, kjer moreta svojo molitev in svoje želje zaupno pred Boga poslati. Dolgo, dolgo sta molila za svojo bolno hčerko. Oba sta obljubila, da bota dete, ako ozdravi, sedem let belo oblačila, v znamenje, da sta jo iz ljubezni in pobožnosti obljubila materi Božji; ona dva pa, da se bota iz svoje volje celi dan v tednu postila. „Naj bo čista in bela kot limbar“, tako je molil Peter, „naj se sveti v Tvoji svetosti, kot večna luč, ki med njo visi; njena čednost naj se krepi, kedar bo tu klečala, kjer zdaj leži. O ohrani nam jo, nebeški oče; ne dopusti, da bi nam smert vzela to edino dete, in mi Ti obetamo, da ne sme nikoli hudodelna roka ugasniti svetega plamena, ki pred Tvojim oltarjem gori.“

Med tem, ko so stariši molili, je hčerka celi čas mirno spala in kakor se je njima zdelo, je bilo to spanje bolj pokojno in zdravo, kot skoz nekoliko preteklih tednov. Starišem je bilo to prvo znamenje, da je hčerki odleglo. Bilo je že pozno v noč, ko so prišli domu in dete je še vedno spalo in drugi dan se je vidilo, da ji je že bolje. Čez nekoliko dni je deklica spet

sedela na svojem navadnem mestu pri maternih nogah.

Marica je bila zdaj Bogu obljubljena deklica in zato tudi vedno belo opravljena. Od dne do dne je rastla v modrosti in pobožnosti in vsakdo je rekel, da je deklica s posebnimi milostmi od Boga obdarjena, in zato ji je tudi vsak rad prvo mesto v kapelici prepustil in to je bilo ravno tisto mesto, kamor so jo bili stariši v njeni bolezni položili. Ko je malo odrastla, je na tem mestu klečala po več ur, da se še ganila ni. Ko so na večer bližnji kmetje v tamni obleki prišli v kapelico, je Marico v beli obleki svitloba večne luči obdajala. V tistem premišljevanju in v vroči molitvi pred altarjem ji je serce kipelo od blaženosti. Za njeno oko je bila mala lučica v kapelici lepša, kot žarko solnce o večerni zarji; nji se je nemogoče zdelo, pri ti luči misliti kaj drugega, kot svete angeljske misli in njene usta niso mogle drugega govoriti, kot serčne Bogu dopadajoče besede. Nji se je zdelo, kot bi se nebeščani greli pri luči in da Kerubi na lahkih oblacih plavajo okoli lampe. Zraven je slišala tiho šepitanje, kot njena molitev in serčne tolažljive glase, kot bi skrivni duhovi strune prebirali. Z eno besedo: nobeno mesto na zemlji ni bilo lepše, nikjer se ni tako lahko vzdignila na perutih želja k nebesom, kot v tem samotnem kraju, kjer je njena zvezda svetila.

Šest let je že preteklo od tistega časa, ko je Peter s svojo ženo Marico Bogu obljubil; bile so to prav srečne leta. Ali zdaj se je v Petrovi hiši nekaj spremenilo, namesto sreče in veselja so se zdaj udomačile žalost in nadloge. Skoraj v ravno tem času sta se v soseski naselila dva ptujca s svojima družinama. Kupila sta si kos zemlje; nekoliko oddaljena od drugih hiš si napravita velike prostorne lesene bajte. Ko so hiše delali, niso radi vidili, da bi jih kdo gledal in ko so

bile dodelane, niso nobenega k sebi pustili in kolikor je bilo mogoče, so se vsih ogibali. Možje, kakor se je vidilo, niso znali nobenega rokodelstva, žene so bile lene in razcapane, ali vendar se je vidilo, da ti ljudje dobro živé, vsaj bolj kot drugi sosedje. Ob nedeljah so se lepo in bogato oblačili, nihče ni vedil kako in kaj; ti ljudje so bili vsakemu zastavica.

Čez nekoliko mescov, kar so se ti ptujci naselili pod „homcom Marije Device“, sta opazila žena in hči na Petru neko premembo; delati se mu ni ljubilo in njegova dosadajna skerblijivost je od dne do dne bolj popuščala. Malo je govoril, postal je klavern, vidilo se mu je, da ima nekaj na sercu, kar bi rad pred njima zakril. Včasih je pritekel domu od dela, kot bi bil koga okradel, potem se je z ženo in s hčerjo prepiral; včasih ste pa spet tužne in žalostne čakale nanj do pozne noči. Ko je prišel, je bil čmeren, še odgovoril ni na vprašanja, komaj da je včasih zamermral: „Zakasnili sem se.“ Nazadnje, ko je enkrat zgodaj v jutro šel na delo, reče ženi: „Nocoj bom skor gotovo malo pozneje prišel domu; nimam rad, da bi name čakala. Imam nekaj posebnega opraviiti, morda me še celo noč ne bo.“ Na to se hitro pobere iz hiše, kot bi se bal se z ženo delj razgovarjati.

To je bil pač žalosten dan za mater in za hčer. Reve so se bale ena z drugo besedo govoriti, ena je skrivala solze pred drugo; Marica, da si tudi je bila še le osem let stara, je vendar po božji milosti že imela toliko razuma, da je previdila, da je njen oče na krivem potu. Proti večeru ste šle obe, od enacih misel gnane, na homec Matere Božje, da bi tam pred altarjem odkrile svojo žalostno serce in da bi tolažbe našle. Marica je pokleknila na svoje navadno mesto pod lampo, oči in serce je uperla v obraz svete Device in kmalo se je globoko zamislila.

Marica je mislila na mater božjo, kako je z gore Kalvarije šla na zapuščeni dom, mislila je njeni nesrečni večer, na tužen dom, na revno posteljo in na britki počitek tistega dne. Primerila je zdaj svoje terpljenje s terpljenjem svete Device — o kako majhno je bilo to njeno terpljenje! Vidila je, kako je bila njena obleka premočena od kervi iz pers našega odrešenika; do serca so jo boleli udarci kladva, ko so mu žeblje zabili v roke in v noge; ljubezni polno serce matere božje je presunil meč žalosti; na duši in na telesu je toliko terpela, da bi železno telo in moška moč obnemagala, ali ona je vse to prenesla z nebeško potrpeljivostjo. V primeru tacega terpljenja se je Marici zdelo, da to, kar ona zdaj po Božji volji terpi, je komaj kapljica iz morja Marijinih terpljenj. Marica si je mislila mater Božjo v tihi sobici, kamor so jo bili prijetli pripeljali. Vidila jo je, kako je v tihi mertvi noči sama sedela; luč lampice, v kateri je morebiti gorelo olje iz gecemanskega verta, ji je razsvitljevala blede obraz. Pobožna deklica v svoji prostosti je hvalila v vroči molitvi lampico, ki je v tisti strašni noči svetila presveti Devici. In zdelo se ji je, kot da bi bil plamen nad njo prava podoba tiste lampice, ki je razsvitljevala zapuščeni dom.

Ko so mati in hči prišle domu, se jima je zdelo, da dom ni tako pust, kot je bil poprej, posebno Marici. Z veseljem in z neko prederznostjo je nagovarjala mater, da naj vse svoje zaupanje stavi v Boga in v prošnjo svete device Marije.

Drugi dan na vse zgodaj se priplazi Peter bled kot stena domu in verže na mizo, pri kateri sta mati in hči sedele — polno mošnjo denarjev. Ne črne ne bele ne zine, temuč gre v kamrico in se verže na posteljo. Mati in hči gledate začudene ta denar. — Peter dremlje nekoliko ur, ustane nemiren in stopivši

v sobo vidi denarje še na ravno tistem mestu, kamor jih je bil poprej vergel.

„Kaj?“ upraša neuljudno svojo ženo, „kaj se bojiš teh denarjev, da se jih še ne upaš v roke vzeti.“

„Peter“, reče na to žena, „kje si pa dobil te denarje?“

„Menda vendar ne misliš, da sem jih ukradel? Pošteno sem jih zaslužil“ odgovori Peter.

„Bog daj, da bi res bilo! — Ali ti si zadnji čas malo delal; pa če bi bil še tako priden, s svojim delom bi si ne bil toliko prislužil. Se vé da moram misliti, da je to čudna stvar, če si kdo v eni noči toliko denarja prisluži.“

„E, nikar si za to las ne beli! Denar sem pošteno zaslužil. Našel sem dobre prijatelje in ti so pomagali. Mislim, da to ni bilo zadnjikrat.“

Uboga žena je bila s temi besedami sicer malo potolažena in je z veseljem ogledovala mošnjo, al vendar se je bala tega denarja. Raji je delala od zore do mraka, da je imela za domače potrebe.

Peter je počasi prinašal še več denarjev, kot prvi krat, zato ga pa včasih ne samo eno, ampak tudi po dve noči ni bilo domu. Ali ne mati ne hči se niste dotaknile teh denarjev in ste tudi vedile zakaj. Peter namreč se je res premenil, zanemarjal je molitev, v cerkev je šel samo ob nedelih in praznicah in tudi takrat se je vidilo je da se ga pobožnost ne derži.

Nekega dne prosi Marica očeta, da bi šel na večer ž njo v kapelico na homec. Ko prideta gor, poklekne hči na svoje navadno mesto in v goreči molitvi za očeta ponovi svojo obljubo, katero je bila že popred storila. Ko je tako pobožno molila, še ne opazi, da je solnce že zašlo in da v svetišču sveti sama večna luč. Nazadnje vstane in se ozre po očetu — ali njega ni bilo več tù, on je zunaj na njo čakal. In ko mu Ma-

rica reče, zakaj je tako naglo iz kapelice šel, ji odverne: „Kar ne morem zapopasti, kako moreš tako dolgo klečé moliti, saj je že tma kot v grobu. Podobe so me gledale kot pošasti in zdelo se mi je, kot bi me hotle strašiti. Še celo podoba matere božje se mi je zdela nemilostljiva, grozna in merzla, da nisem mogel več prestati, zato sem šel vun, da bi se malo na čistem zraku okrepčal.“

Na to reče hčerka očetu: „O moj mili oče! še nikoli niste tako govorili. Vam mora nekaj na sercu ležati, ker nimate volje in moči, da bi pri prijazni svetlobi večne luči molili.“

Peter molči — in molčé prideta domu. Hčerine besede so mu segle do serca. Nekoliko tednov potem je prav nevtrudljivo in pridno delal, ali to ni dolgo terpelo. Kmalo je zabredel v staro navado, ali zdaj ni ostajal od doma samo en dan in eno noč, ampak se včasih po več dni, celo več tednov ni prikazal domu.

Ali zdaj je pa že čas, da naši bravci zvedó vzrok te nesrečne premembe. Ptujci, ki so se v soseski naselili, so bili sirovi in brezvestni ljudje, ki navadno na mejah posebno v gorah stanujejo. To so bili kontro-bantarji ali tihotapci, ki so za dobre denarje prenašali francosko blago čez španjolsko mejo. Zbralo se jih je več vkup in vkljub stražnikom so prenašali veliko blaga čez mejo. Večkrat so jih zalezli stražniki, ali ti so se jim ustavljali, enkrat celo so jih pobili. Taki ljudje so bili Petrovi sosedje. Ti nesrečneži so vidili, da so jih na njihovem prejšnjem mestu vsi poznali, kaj da so; toraj so odšli in se naselili drugam. — To so vedli, da je meja blizo homca matere Božje znana zavoljo poštenosti prebivavcov, ravno zato so se tam naselili. Pa ker se tu še niso spoznali v okolici, so se morali soznaniti z domačim človekom, ki ve za vse steze in pota v teh gorah. Več so jih že skušali, nazadnje so

se lotili Petra. Spoznali so namreč, da te jim bo nar bolj pomagal, ne ravno zato, ker so mu bile znane vse gore in planine, ampak posebno zato, ker so vedili, da je bil dozdej poštena duša — češ ako ga dobemo na svojo roko, ta se nas bo bolje držal, kot kak potepuh ali capín.

Sklenili so se ž njim soznaniti. Delali so se prav prijazni, večkrat so ga obžalovali, da mora s tako majhnim zaslužkom sebe in družino rediti in celi božji dan v potu obraza delati. Pozneje so mu od strani jeli praviti, da bi laglje in hitreje lahko več zaslužil. Peter od začetka še poslušal ni, potem je postal radoveden — in nazadnje jih praša, kako in kaj. Oni mu povedó. On se vstraši. To so skuševavci že pred vedili, toraj so ga en čas v miru pustili, da ga je prvi strah minul, potem so mu jeli spet prigovarjati. „Mi smo francoski podložni, nas ne vežejo španjolske postave, ki prepovedujejo prenašati blago čez mejo. Kar mi delamo, to samo na sebi ni prepovedano, ni grešno, to je samo trgovska špekulacija. Se ve, da ni brez nevarnosti, ali dopuščeno je. To je ravno tako, kot če bi kdo polje obdelaval pri cesti, kjer vojska gospoduje, ali če kdo po zimi pošlje barko na viharo morje.“

Nazadnje se je dal Peter pregovoriti, da je šel enkrat ž njimi, ali oni so že skerbili, da vsaj prvičrat ni bilo nevarno in da se je dobro splačalo. Takrat je dobil Peter tisto mošnjo z denarji. Da si ravno ga je vest grizla, vendar se mu je počasi ugnjezdila v serce želja in hrepenenje po denarjih, in njegovi hudobni pajdaši so ga tako zapletli v svojo mrežo, da se jih ni mogel več rešiti.

Kmaló po tistem dnevu, ko je šel Peter s svojo hčerjo na homec matere božje, so se posvetovali njegovi malopridni tovarši, kako bi ga še bolj zapletli v svoje zanjke, da bi jih ne smel in ne mogel zapustiti,

Nagovorili so ga drugi pot. Vzeli so ga seboj eno noč, ko so vedili, da bo straža na nje prežala. Ene krati so ustrelili, so ranili dva stražnika in potem so srečno pete odnesli. Za nekoliko dni je bilo označeno po bližnjih mestih, da tisti, ki izda tihotapce, dobi dobro plačilo in če sam kak tihotapec izda svoje pajdaše, se bo temu kazni pregledala. Tihotapci so zdaj žugali Petru, ako bi ž njimi ne deržal, da ga bodo čez španjolsko mejo odpeljali in gosposki izročili. Zdaj je bil revež v njihovih rokah in od zdaj za naprej jim je moral vedno pomagati pri vsih hudobijah. Sirota zdaj ni imel več svoje proste volje, njemu samemu se je zdelo, da je hudobnežem prodal dušo in telo. Na vse zadnje so mu še povedali, da so oni udje večega po vsih časopisih razglašenega društva. — Peter je tedaj hodil ž njimi po nočnih tatinskih potih. Velikokrat ga je obhajala groza, ko se spomni, da oskrunjuje svojo sicer blaženo hišico z nesrečnim tihotapstvom in s po krivem zasluženim denarjem; toraj je sklenil od njih nobenega plačila več ne jemati. Ali nesrečnik se je vendar le s pobitim sercom in s tamnim obrazom vračal domu in vedno brez denarjev.

To življenje se mu je že pristudilo, ker vest ga je neprestano pekla. Razne misli so mu rojile po glavi, včasih je mislil celo na samomor. Vidili so ga njegovi tovarši, ko je hodil okoli prepada, da bi skočil vanj, drugikrat je poskušal ostrico noža, kot da bi rad zvedil, bi mu li šel do serca. Ali vedno ga je popadla smertna groza in hitro je stopil od brezna ali pa je vergel nož od sebe. Pajdaši so ga očitno zasmehovali, ga dražili in nagovarjali, da naj to stori. Ali — Bogu bodi hvala — Peter še ni zgubil vere na večnost, spomnil se je na strašno brezno, ki je veliko globokeje, kot pozemeljsko brezno, spomni se na meč pravičnosti božje, ki je veliko ostrejši, kot njegov nož.

Hudodelniki so previdili, da ne bo ostal več dolgo v njih službi, tudi so se bali, da bi jih ne izdal, toraj so tudi bolj prijazno ž njim govorili. Rekli so mu, da ga spusté iz svoje družine, le še enkrat naj jim mora pomagati in če bi se jih potem rad ogibal, ga bodo pustili v miru. — Pustili ga bodo na miru! — O, ali niso vedili, ali pa niso hotli vediti, da so mu mir že davno iz serca pregnali in mu ogrenili celo življenje. Peter je kaj tacega komaj od njih pričakoval; s težkim sercom je čakal na to zadnje hudodelstvo, samo da bi se jih popolnoma odkrižal. Naznanili so mu dan, ali še le čez nekoliko tednov; Petru se je zdel ta čas cela dolga večnost, milo jih je prosil, da bi mu povedali, kaj vendar da bo to. Prosil je ali ni izprosil. Samo toliko je razumil, da se pripravljajo od tod proč iti.

Al vernimo se zdaj k ženi in hčeri. Med tem, ko smo mi spremljali Petra po njegovih pregrešnih potih, je terla revšina njegovo družino. Kaj je on počel in delal, tega niste vedile; zdaj tudi ni nobene stvarice prinesel sabo in molčal je, kot bi bil mutast. Kadar je bil doma, je le malo delal in sosedje mu niso več tako radi dajali delo, kot poprej. Na njegovi sicer čedni hišici so se kmalo pokazale znamenja siromaštva in nemarnosti. V hiši pa je bila sama žalost in revščina; prijazni pogovori, nedolžni smeh — vse veselje je zgini-
nilo iz Petrove hiše. Mati in hči, obe ste to nesrečo spoznale za kazen božjo, obe ste veliko terpele, ali vendar je ena pred drugo zakrivala svojo žalost v sercu, češ, da bi s svojo tožbo ne povišala obojne nesreče, le na samem se je vsaka izjokala in z vročo molitvijo si utolažila serce. Povedati tudi moramo, da so tudi še zdaj sosedje obražali nesrečno mater in hčer, ker so vidili, da tudi v nesreči bogaboječe živite, toraj jim nikoli nihče ni očitoval. Da si ravno so dobro vedili, ktere-
ga dela se je Peter lotil, vendar ni nobenemu

sosedu prišlo na misel, da bi nesrečnima razložil Petrovo početje, ker je vsaki previdil, da bi ju še s tem bolj unesrečil. Vsacemu ste se smilile, toraj je bil vsak toliko bolj prijazen proti njima; nekteri so jima celo darove pošiljali na dom zdaj v tem, zdaj v unem imenu, samo da bi ne mislile, da je to miloščina.

Tolažbe v nesreči ste iskale pri Bogu in ko bi jih on ne bil s svojo milostjo podpiral, obupale bi že bile. Dan na dan ste klečale pred altarjem matere božje, tu ste našle pokoj, kot ga samo občuti kristjan, ki se udá v božjo voljo. — Enega večera je premišljevala Marica svete reči, na ktere jo je večna luč napeljala. Ali zdaj ni gledala žalosti in muke matere božje, ampak terpljenje njenega sina. Brala je namreč enkrat v svetem pismu, ki je bilo s podobami olepšano, prikazen preroka Caharija. Prerok namreč tù opisuje zlati svečnik pred altarjem Gospodovim. Na strani svečnika ste stale dve oljke, njune veje so visele do zemlje in po zlatih cevih se je pretakalo iz njih žlahno olje v svetilnico. To ji je ravno zdaj na misel prišlo, ko je klečala pod milo svetilnico. Zamakne se v sveto premišljevanje, ena misel pripelje drugo in neko blagočutje ji je navdajalo serce. Zdelo se ji je, svetilnica pred altarjem rase, da je postala velika zlata posoda, v sredi gori čist in jasen plamen in v posodo priteka naj čisteje olje.

Nevidljive roke so vlivale to olje v majhne skledice in so ga nosile v zakristijo; od tod se je izlivalo v treh curkih; namreč za posvečenje otrok pri svetem kerstu, za posvečenje mašnikov in umirajočih v pomoč proti peklenski moči. Drugo olje je kapalo na njo in na druge ljudi in kamor je kapnilo, povsod se je rana zacelila in bolečina je nehala, Zdelo se ji je, kot bi se to olje izlivalo iz posode sareptanske udove v zlate skledice. Mislila je tudi na oljsko goro, kjer je naš

Odrešenik kervavi pot potil in s svojo kervjo posvetil oljko in njeni sad.

Ko je tako premišljevala in molila, pristopi mati k njej, se je dotakne in reče: Čas je, da greve domu. Zdaj še le se Marica zdrami iz svojih sanj in spozna, da kleči pod gorečo lampico v svetišču Gospodovem.

Sploh se govori, da je čednost toliko lepša, kolikor bolj jo nesreča obdaja, ravno tako, kot luč svetlejšje gori, če je vse tamno okoli nje. In mi lahko rečemo: Kakor so bakle, ki so jih nosili Gedeonovi vojšaki, še le takrat jele svetiti, ko so razbili lonce, ravno tako so se materne in hčerine čednosti toliko lepše svetile, kolikor bolj so bile ponižane in kolikor bolj jima je britkost razjedala serce. Zdaj je pa še nova žalost se vlegla na Maričkino serce. Ko je enkrat vsa zamišljena sedela, jo popraša mati, kaj premišluje? Marica ji na to odgovori: „Draga mati, ničesar Vam ne bom tajila. Meni kar noče iti v glavo, da se bo čez nekoliko dni končala Vaša obljuba, po tem bi se jaz morala posvetno nositi.“

„Ljubo moje dete“, reče na to mati, „to bo dobro za nas in za vse. Ti si zdaj že dosti močna za delo, ali tako dolgo ne smeš na polju delati, dokler belo obleko nosiš. Jaz tudi ne morem iti na delo in tebe samo doma pustiti. „Pa tudi sicer je treba, da se obe potrudive, ker —“. Htela je še nekaj reči, pa ker bi morala čez svojega moža kaj slabega govoriti, je raji molčala, ali njene solze so Marički povedale, kaj je mislila reči.

„Meni ni zato“, ji odgovori Marica, „da bi zdaj morala delati, tudi me ni sram se oblačiti, kakor se spodobi ubožni kmečki deklici, ali meni se zdi, ako bi slekla to obleko, da se stavim v večje nevarnosti in skušnjave sveta, zdi se mi, kot bi potem ne smela toliko pomoči od nebeške kraljice upati. — Tudi Vam

moram, draga mati! še nekaj povedati. Tisti večer, ko so oče pervikrat šli od doma, sem prosila Boga, da bi mi skazal to milost, da bi nikdar ne zamenila bele obleke in da bi jo nesla seboj v grob čisto in neoskrunjeno." Tu enmalo pomolči, potem z ganljivim glasom pristavi: „Prosila sem tudi Boga, naj spreoberne mojega očeta in zato naj vzame moje življenje. Bog ve, ali sem uslišana ali ne?“

Mati se na hčerine besede preplaši in reče naglo: „Pomisli, mila hčerka, pomisli in ne skušaj Boga. Nebeški oče naj ti usliši molitev tvojo za očeta, ali ne pod to pogodbo. In res — nadaljuje mati po kratkem molčanju — in res ne vem, kaj se bojiš. Vsaj meni se zdi, da pri vsem našem terpljenju in pri vsi naši žalosti nikoli še tako močna in zdrava nisi bila, kot ravno zdaj.“ Na to ste se dogovorile, da bote tisti dan, ko se steče čas obljube, na vse zgodaj šle v kapelico, da bote tam pri luči tiste lampice, katero je Marica tako ljubila, molile in hvaležno k sv. obhajilu pristopile. Potem bi Marica morala svoje belo krilo sleči in obleči navadno, kakor so ga druge kmečke dekleta nosile.

Spovednik so pohvalili njuno dobro misel in obljubijo njima kapelične vrata odperle pustiti. Potem one niste več od tega govorile. Marica je vedno mislila na tisti imenitni dan, posebno takrat, ko si je prala in pripravljala obleko, v kateri je mislila v cerkev iti in ko je spletala iz naj lepših cvetlic venec, katerega je hotla materi Božji na glavo položiti.

Zdaj vemo dosti od pobožne Marice in od njene matere; pogledjmo spet malo, kod oče hodi in kaj dela.

Prišla je tista noč, v kateri so hudobneži mislili izpeljati, kar so pa zaslepljenemu Petru vedno zakrivali. Vse je bilo že pripravljeno v hiši Petrovih tovaršev; mezgi so bili otovorjeni z vsem, kar so mislili čez mejo spraviti. Sam Peter se ni pripravljaj na beg, kot bi se

ne bal pravice, proti kateri bi se imel varvati. On še celo vedil ni, kaj so namenili storiti. Revež je pozabil na vsako nevarnost, ker so mu hudobneži obljubili, da ga bodo, to zadnjo hudobijo storivši, iz svoje družine spustili. Vest mu je vedno očitala in sramota ga je pekla, raji bi bil na vislicah ali na galeji smert storil, kot v takem žalostnem stanu dalje živel. Zadnji dan še le, ko bi bil moral že z njimi iti, so jeli se z njim razgovarjati. Prizadevali so se, mu dokazati, da je to, kar mislijo nocoj storiti, le majhna stvar. Silili so ga, da naj pije; ni se sicer upijanil, ali kri si je razdražil in zdaj je bil za vsako hudobijo pripravljen. Samo to se je bal, da bi mu ne ukazali koga ubiti, za druge hudodelstva si ni glave belil. Ali ko so mu na zadnje povedali, kaj mislijo storiti, se bolj preplaši, kakor da bi mu veleli koga ubiti.

Sklenili so namreč razbiti vrata pri kapelici na homcu in pobrati vse sreberne posode in druge dragocenosti z altarja in s podobe matere Božje, rop pa so mislili odnesti na Španjolsko. Vse je bilo že pripravljeno, kje in kako bodo tatvino hranili, da ne bi na njih letel sum.

Strela bi ne bila Petra tako pretresla, kot ga je ta novica. Ko se je spet malo zavedel, se je jel rotiti, da je ni in je ne bo moči na svetu, ki bi ga gnala do božjega ropa. Ali njegovi pajdaši so dobro vedili, da ga imajo v svojih mrežah, zato so pa delali z njim, kot ribič z ribo, ko jo ujame na ternek. Popustijo nit, da si oster ternek še bolj zadere v čeljust. Tako so tudi ti hudodelci pustili Petra en čas pri miru, da ga je prva groza minula, potem so ga jeli spet nagovarjati. Pravili so mu, da zdaj jih ne more več zapustiti, da je že prepozno, in ako res misli kaj tacega storiti, ga bodo izročili gosposki, kar so mu že pred žugali, da je neumen, da se zadnjikrat tako ustavlja iti

ž njimi. Če se pa misli kdaj spokoriti, se tudi lahko za to zadnje hudodelstvo pokori, da je že tako zgubljen zavoljo prejšnjih hudodelstev in da si s tem svojo osodo nič zboljšal ne bo. Tako so ga nagovarjali in nazadnje, ko so vidili, da so vse njih besede „bob v steno“, so mu žugali, da se bodo maščevali nad njegovo družino, in da gredó prec njegovo ženo in hčer pobit.

Ti hudodelniki so pa posebno zato Petra na vsako vižo pri ti hudobiji hotli imeti, ker so dobro vedili, da on v kapeli pozná vsako stvar, ktera ima pravo vrednost ali ktera je le na videz, kaj je srebreno, ali kaj je le posrebernjeno. Peter je to vse dobro vedil še od tistih časov, ko ga je serce še gnalo pogosto v kapelo. Ti roparji so vidili dragocenosti v kapeli samo od daleč in mimo gredé, ali vendar so spoznali veliko vrednost, in kmalo se jim je rodila pregrešna misel, zdaj jim je celo žal bilo, da niso vsaj toliko v cerkev hodili, da bi mogli zdaj vredno od nevrednega ločiti.

Pa še nekaj so Petru namenili. Po ropu namreč so mislili oni pobegniti, Petra pa samega pustiti, da pride gosposki v roke. To so vedli, da bo na Petra letel sum, ker se je ž njimi pajdašil, tudi so si mislili, da bo Peter voljno terpel vsako kazen.

Hudobneži so Petra tako žugali, da je reva vidil, da so v stanu to tudi storiti. Pomisli, kako terdo in neusmiljeno se je obnašal proti svoji ženi in hčeri, ktere je poprej tako serčno ljubil. Vstraši se žuganja svojih hudobnih tovaršev. Neki notranji glas mu je govoril: „Tako boš kriv njune smerti, ti boš njuni ubijavec.“ Ves potert kliče Boga za pričo, da bo to hudobijo le storil, da večo krivico ubrani in nazadnje obljubi pajdašem, da jim bo pomagal.]

Čas hiti. Med tem, ko se je Peter s hudodelniki razgovarjal, je polnoči že minulo. Še nekoliko ur je bilo do zore, pri kateri se razbojniki že ne upajo več po-

kazati. Tiho so prišli do kapeličnih vrat. Eden, ki je mezga za uzdo vodil, je ostal pred vratmi na straži, drugi s Petrom vred bi pa imel iti v kapelico in ropati. Vrata niso bile zaperte, kar se njima ni prav nič čudno zdelo, ker res v celi okolici nihče ni mislil, da bi se kdo upal kapelico okraati. Tiho in boječe stopita čez prag. Tu obstojita oba kot okamnjena, kot strela jim nekaj noge spreleti in celo starega roparja nekaka groza obhaja. V svetišču je bilo tako tiho, da je Peter slišal, kako mu serce bije.

Tiho in jasno je gorela lučica in je prijazno razsvitljevala celo cerkvico. Še nikoli poprej se Petru ni cerkvica tako sveta mila in tolažljiva zdela, kot ravno zdaj, ko se on pripravlja na naj ostudnišo hudobijo. Še nikoli se ni srebro tako blisketalo, nikoli niso svetniki tako prijazno nanj gledali in podoba svete matere božje se mu nikoli tako ljubeznjivo z altarja smehljala, kot ravno zdaj, ko je postal ropar v hiši Gospodovi.

Zdelo se mu je, kakor bi mu vsaka slika očitala: Judež! ali tako misliš izdati mater sinú Božjega? — Nesrečnež ni mogel sterpeti tih pogledov, torej pobesi oči h črni zemlji, in tu se mu dozdeva, da vidi svoje dete kot pred sedmimi leti sladko spijoče pred altarjem, kjer je on takrat klečal poln globoke hvaležnosti. In vse se mu je zdelo ravno tako, kot nekdanj — samo njegovo serce je bilo vse drugači kot nekdanj, serce se mu je od tistega časa zelo spremenilo! — Zbere vso svojo dušno moč, da bi se odkrižal teh misel in zopet povzdigne oči. Zdaj zagleda večno luč; zdelo se mu je, kot bi ta lučica bila oko, ki pazljivo in vendar usmiljeno gleda nanj, kot bi čakalo, ali bo storil hudobijo, ali ne. Zdelo se mu je, kot bi bil ta plamen pogled nebeškega čuvaja, ki je od zgor poslan, da tu v nočni tišini čuje in se priklanja Gospodu.

Petru se je jelo serce mehčati in zgubljal je od svoje prederznosti.

Tovarša sta bila že nevoljna, da Peter tako dolgo odlaša. Tudi razbojnik zraven Petra je bil nekoliko ginjen, ali on ni imel toliko spominov, kot Peter in verh tega je bil tudi prav terdega serca. Zato zdrami Petra iz premišljevanja, ga sune v rame in mu pošepeta na uho — ker si ni upal na glas govoriti pri tej svetlobi — „No prijatelj! čas hiti, začnimo!“

„Ne morem!“ mu tiho odgovori Peter, „nimam serčnosti.“

„Ne bodi neumen! Saj menda nisi baba? Pomisli kaj si obetal! Alo daj, daj!“

„Ne morem! za ves svet ne morem; ne smem okrasti Nje, ki mi je ohranila hčer v ravno tako tamni noči, kot je nocojšna.“

„Ali hočeš še nocoj svojo hčer zgubiti? ga vpraša sirovo ropar in škriplje z zobmi. „Ako ne storiš, kar si obetal, pa se ti bo zgodilo, kar sem ti zažugal. V desetih minutah sva v tvoji hiši in v petih minutah pozneje je vse pri kraju. Ako nočeš biti mož beseda, v četerti ure nimaš žene ne hčere.“

Na te besede se Peter preplaši. Angelj varh, ki se mu je jel bližati, se je spet od njega obrnil in vrag je spet premagal. „Tedaj naj pa bo!“ strastno zavpije. „Dopolnil bom svojo pogubo! Dajva tedaj! Ali nikakor ne pri tej luči — nikakor, vsaj to mi dopusti.“

„Kaj ti je pa? Ali ti ne sveti dosti jasno?“

„Meni ni zato, ali pri tej luči ne smem. — Če bo tamno, potem storim; ali ti je prav tako? Ali pa daj, odpri svojo svetilnico, to bo še naj bolje.“ Nesrečnež si pokrije obraz, samo da bi ne vidil viseče lampice.

Ko razbojnik vidi, da je Petru na potu večna luč, ki tudi njemu ni bila po volji, odpre svojo svetilnico.

Svitloba večne luči je bila oskrunjena s žalostno lučjo zamazane svetilnice; ravno tako kot potok kervi onečisti bistro reko. Peter čuti zdaj v sebi dovolj moči in strah ga je zapuščal.

„Hitro naprej, da nadomestiva, kar sva zamudila. Vidim, da ti je bila ta lampica na potu. Tu se lahko pomaga. Ti si rekel, da je sreberna: potegni jo doli in snemi jo, jaz bom pa svečnike z altarja pobral.“

Tudi Peter je bil teh misel, prederzno gre proti lampici — še zdaj si obraz z roko zakrivaje — jo potegne naglo doli — in jo hitro ugasne. V ta hip se zasliši žalosten glas, tako silen in vender mil, da ni bil podoben človeškemu. Od kod je prišel ta glas, ali iz daleč, ali od blizu, od zgor ali od zdol iz zemlje, to se ni moglo razločiti. Oba sta ga slišala in to ravno v tisti hip, ki je ugasnil večno luč.

Strah in groza spreleti razbojnike. Petrovemu pajdašu pade svetilnica iz rok in ugasne; zdaj planeta oba k vratom, da bi bila pred ko moč zunaj pri pajdašu, ki je stal na straži.

„Ali si ti kaj slišal?“ ga poprašata oba kot iz enih ust.

„Če sem čul ali ne?“ jima odgovori ropar z derhtečim in votlim glasom, „seveda sem čul. Bog ne daj, da bi še kdaj kaj tacega slišal. Pojmo! Meni se ne dopade božji rop, že od konca mi ni bilo po volji; strah me je bilo, če sem le to ime slišal!“

Razbojnika pobegneta in pustita Petra samega. On bi bil moral zdaj naj prvo Boga zahvaliti, da ga je obvarval tako strašne hudobije in da mu je zraven rešil tudi ženo in hčer pred smertjo; ali njemu je strah in trepet zadušil vse blažje misli, on je le mislil, kako bi naj hitreje prišel z mesta, ki je bilo zanj tako strašno, da bi ubežal pred glasom, ki mu je še zdaj pošesih zvonil. Nevedama se oberne na cesto, ki je k

njegovi hiši peljala, v tmini je tekel dalje, kolikor so mu to derhteče kolena dopuščale.

Vest ga je pekla in grizla, in zdelo se mu je, kot bi ga kdo dervil. Veter je žvižgal po jarkih in dolinah in Petru se je dozdevalo, kot bi to bila množica ljudi, ki ga preganjajo; vsako vejico, ki jo je zibal veter, je imel za meč, ki nanj meri. Ozreti se ne upa, tudi obstati ne, zasopljn in na pol mertev beži domu. Zdaj pride na mesto, kjer se z velike ceste zavije ozka steza, tu zagleda — ravno se prikaže luna izza oblakov — človeško telo kot kamen nepremakljivo stati, le veter se je igral z lepimi dolgimi lasmi in z žensko obleko. Peter obstoji ves zavzet. Spomnil se je na sveto pismo, kjer govori o Balamu, ktereга je na ozki stezi razdraženi angelj zaderžal. In tudi njega je zdaj na naj nevarnejem mestu doletela ta kazen.

Zdaj pristopi malo bliže k čudni prikazni, ali ona se ne premakne z mesta ter stoji, kot bi ne vidila in ne slišala, na kraju brezna oko stermo vanj upiraje. Peter se strese, zdaj je spoznal v tej prikazni svojo lastno ženo. On jo prime za roke, jo kliče po imenu, ji pove, kdo da je, ali ona se še ne ozre, ampak vedno stermi v strašni prepad.

„Anka!“ zavpije zdaj, „kam si spet zagledala? kaj imaš tu doli, da ne zmakneš oči?“

Ona mu ne odgovori besede, ampak mu pokaže nekaj belega v dolini.

„Kaj je to?“ upraša on. „Ali je beli kamen, ali je pa kako jagnje padlo v brezen?“

„Jagnje — jagnje! Naše jagnje je to — naša Marica!“ odgovori žena.

„Za božjo voljo! kaj dela doli?“

Med tem je nesrečna mati malo k sebi prišla in obernivši se k možu, mu reče: „Ti ne veš, da je ravno danes sedem let, ko je Božja milost na prošnjo pre-

čiste Device iztergala našo Marico iz smertnih čeljusti. Mi dve sve danes prej ustale, da bi molile pred podobo matere Božje, preden Marica svojo obleko odloži. Marica je pred mano lahko in varno hodila. Kar ugasne luč v kapelici. Ona se spodtakne, kot bi se bila tudi jaz, ako bi bila naprej hodila, in po nesreči ravno na tem mestu, kjer se steza zavije na cesto. En korak na stran in nesrečno dete je že ležalo v breznu. Jaz zavpijem in se zgrudim na zemljo.“

Kot oster meč, so šle te besede Petru skoz serce. „Jaz sem si tedaj sam ubil svoje dete, ker jaz sem ugasnil lampico!“ toži mož v obupu.

Pa glej — preden ga je žena mogla prijeti, se spusti, za veje se deržé, v brezno. Lahko kot veverica je stopal od kamena do kamena; pot je bil strašen, tudi naj prederznejši lovec bi se ne bil upal tu doli priti. Kamenje in pesek se mu je rušil pod nogami in suhe veje in dračje so ga praskale po rokah. Zdaj se mu v obraz, zdaj v roke zabode tern, ali on za vse to ne mara; v nekoliko trenutkih je stal pri svoji mertvi hčerki.

Tù je ležala mertva na mehkem mahovju, kot bi prijetno sanjala, noben ud ni bil kej poškodovan, obraz čist in brez naj manjše rane, tudi obleka ni bila nikjer raztergana, venec pa, ki ga je mislila materi Božji darovati, je deržala v roci.

Njen zadnji korak je bil tako lahek, da pri padu skor prav nič ni ropotala; prišla je na dnu brezna, kot bi bila po zraku letela; tako da je menda svojo dušo že prej Večnemu izročila, preden je bila na dnu. Peter poklekne neizrečeno žalosten k mertvi hčerki in začne vroče moliti. Potem zadene dete na herbet s takim spoštovanjem, kot bi nosil kako svetnico. Po potu, po katerem je dol prišel, je šel tudi nazaj in pride na mesto, kjer je zapustil svojo ženo. Ona je stala še vedno na

prejšnem mestu od neznane moči zaderžana. In ko je mož truplo hčerkino pred njo položil, ona še solze ni jokala, tudi ni bila žalostna. Ginjena je premišljevala vse, kar se je dogodilo po previdnosti božji.

Mati poljubi blede, pa še vedno toplo čelo svojega deteta in potem se oberne k možu: „Kar si mi zdaj, mili Peter, rekel, to bo vedno zaperto v sercu tvoje žene. Spomnim se, kako si pred sedmimi leti molil v kapelici. Takrat si prosil Boga, da ti ohrani dete, dokler roparska roka ne ugasne večne luči pred altarjem. Ali se spomniš na to?“

Peter se je stresel po celem telesu in molčé pri-terdi.

„Do zadnje čerke“, govori žena na dalje, „do zadnje čerke se je spomnila tvoja prošnja. Tudi ona je prosila Boga za dve milosti. Ena se ji je ravno zdaj spolnila; prosila je namreč, da bi smela to belo obleko, v kateri se je Bogu in Mariji Devici posvetila, do smerti nositi. Še pred eno uro sem mislila, da se ji ta prošnja ne bo spolnila: Pa glej! tvoja in njena prošnja se je spolnila. Še nekaj družega je pogosto od Boga prosila, ne vem, ali se ji bo tudi to spolnilo.“

„Kaj pa?“ upraša Peter.

„Ona je svoje življenje ponujala Bogu zato, da bi se ti spet vernil na pot čednosti in milosti Božje.“

„Upam od Boga“ zajecá Peter, „da jo bo Bog uslišal.“

Komaj je Peter to izgovoril, kar se zasveti na kapelici, kot bi svitla zvezda izhajala. Mož in žena se prestrašena spogledata. Vidila sta, da jima spet večna luč iz kapelice sveti na ozki žalostni stezi. Oba sta veselo pozdravila to luč v znamenje, da se je milost Božja vernila v Petrovo serce.

Na tisti vpijoči glas, ki je razbojnike prestrašil, se je pobožni duhoven prebudil, je ustal in šel v kapelico, da bi zvedil, kaj to pomeni. To se mu je čudno zdelo,

da je tu tma. Gre toraj nazaj po luč. Zdaj zagleda, da je bila lampica sneta, vidi tudi svečnike po kapelici. Ali zakaj da so pobegnili, tega si ni mogel misliti. V kapelici ni ničesar manjkalo. Zdaj zasliši korake in se spet preplaši, češ da so se roparji vernili. Ali strah se mu kmalo v žalost spremeni, ko zagleda pred sabo Petra, ženo in mrtvo hčerko.

Mati mu je pripovedovala, kako se je to zgodilo, o možu pa je le toliko omenila, kako se je v brezno spustil po truplo svoje hčere.

„Zdaj vse razumim“ reče na to duhoven. „Spolnila se ji je vroča želja, da bi nikoli posvetne obleke ne nosila. Ona je v duhu tudi varovala in branila to sveto mesto. Ko bi se ta nesreča ne bila zgodila, ko bi ne bila mati od prevelike žalosti zavpila, bi bili roparji vse odnesli. Brez dvombe jih je pregnal tisti glas, ki je tudi mene prebudil. S svojo smertjo je ona odvernila, da zdaj to svetišče ni pokradeno. Ona je bila tako rekoč druga luč te hiše Božje in ker je prva bila ugasnjena, se je tudi druga uternila.“

Zdaj so prinesli v cerkvico pare, so jih postavili ravno na tisto mesto, kjer je Marica navadno molila, so čez njo pogrnili černo sukno in nanj so položili mrtvo telo v beli obleki. V rokah je držala križ ovit z roženkrancom, ktereja je tako rada molila. Svilni lasci so ji viseli na belo ramo in na glavi je imela venec, ki si ga je včeraj zvila. Na eni strani je klečal oče, na drugi pa mati. Ali Peter je kmalo vstal in se vergel služabniku Božjemu pred kolena in se obtoži svojih pregreh. Po tem še le se mu je umirila vest, ko mu duhoven odvezo dá. Na to spet poklekne k merliču. Zdaj se mu je zdelo, da nad njim trepeta hčerin duh in da se mu prijazno nasmehuje.

Napočil je dan in iz zvonika se oglasi zvon. Sosedo so ta glas dobro poznali; samo to se jim je čudno

zdelo, da nihče bolan ni bil. Iz radovednosti so prišli in kmalo se je po vsi okolici raznesel glas, kaj se je dogodilo. Sum je prec letel na una dva roparja, ali nikjer ju več ni bilo, in ker je bil Peter pri umirajoči hčerki, nobenemu ni prišlo na misel, da bi bil mogel Peter biti v društvu z roparji. Veliko ljudi se je zbralo pri Maričnem pogrebu. Na homcu Marije Device se je še veliko let pozneje vidil grob, ki je bil vedno zelen in otroci so ga vsaki dan z novim cvetjem olepševali.

Veliko let pozneje sta se vidila blizu tega groba še dva druga, to sta bila groba Maričinih starišev, ki sta v visoki starosti pobožno v Gospodu zaspala. Peter je večkrat pripovedoval zgodbe svojega življenja; vedno si je želel, da bi se še dolgo po njegovi smerti govorilo, kako je bila na čudno vižo njegova čednost in sreča, brezbožnost in kazen za grehe in nazadnje žalost in pokora ozko zvezana z večno lučjo na homcu Marije Device.

2.

Belizar.

Miruje Belizarja *) prebláženo sercé,

Domovje ki ljubilo do smerti je čez vse,

Ne žali nehvaležnost, gorje ne peče ga,

Ne vodi ga več deček o pal'ci tik morjá.

*) Belizar je bil sloveč vojvoda gerškega cesarja v Carigradu. Za vse njegove dela so mu na zadnje oči staknili, da je mogel pri dobrih ljudéh ubogaime prositi. O nehvaležnost človeška!

Bil vojvoda je slaven cesarstvu gerškemu,
 Nepremagljivi steber cesarju slavnemu,
 S telesom ino dušo bil vedno mu je vdan
 In kakor hrabri vitez po svetu daleč znan.

Pred njim so trepetali barbarski vojvodi,
 Vandalski, perzijanski in drugi vitezi,
 Ker koder meč zavihtil, se vir kervi je vlil,
 S kervavim, ostrim mečem je bitve vse dobil.

In zdaj na morskem bregu na kamnu tam sedi
 Ubogajme prosivši usmiljene ljudi;
 Č'lo slep je prejšni steber cesarstva slavnega,
 O palici po poti fantiček vodi ga.

Kaj te je oslepilo, vojvod nepremagljiv,
 Da zdaj si taka reva, kdo li je tega kriv?
 Brezbožno ljudstvo krivo ga je zatožilo
 In v nagli, ljuti jezi oči mu staknilo.

Zaperlo ga je v ječo, mu vzelo vse blago,
 Ga kruto in nesramno pahnilo v revščino.
 Oh tako je plačilo sveta goljufivega!
 Kje bila si pravica, da to si gledala?

Večerne žarke lije na zemlje krilo Feb, *)
 Pozdravlja ga vse živo, samo ne revež slep.
 Voditelja popraša prijazno sivobrad,
 „Al sije sonce tudi na mili Carigrad?“

„Vse strehe se svetijo, vse žari se okrog“
 Mu reče precej rahlo voditelj mladih nog —

*) Sonce.

„Posebno pa zvonike obsija rajski kras
 Iz katerih se razlega večerni mili glas.“

Zdaj proti Carigradu oberne sivček se,
 Nasmaja se radosten, iz ust mu zdihljej gré;
 Obraz potem povzdigne v višave nebesa,
 Čez sivo brado vlije se zdaj mu solzica.

Osupljeno obrača voditelj na-nj oči,
 Da sivček tak vesel je, prečudno se mu zdi,
 In se še tje oberne, kjer krivde vlada moč,
 Poprimši ga za roko okrega ga rekoč:

„Na nehvaležno mesto kaj se obračate,
 Ki vam je vse pobralo, kar le imeli ste:
 Vojvodsko čast in slavo, pahnilo v ječo vas
 In vam celo na zadnje očes še vzelo kras?“

Za roko stisne dečka radosten tih besed,
 Prijazno mu zaverne, sladkeje kakor med:
 „Sem ljubil in še ljubim in vedno
 ljubil bom
 Deželo materinsko, svoj dragi
 mili dom.“

Miruje Belizarja preblazeno serce,
 Domovje ki ljubilo do smerti je čez vse;
 Ne žali nehvaležnost, gorje ne peče ga,
 Ne vodi ga več deček o palci tik morja.

M. Ternovec.

3.

Herbart Turjaški.

(Zgodovinska čertica.)

V šestnajstem stoletju še niso bile meje proti turški deželi zavarovane, kakor so naše dni. Bližnje kraje: Kranjsko, Koroško in Štajersko branilo je kerdelo prostovoljcev, ki se je v tu in tam ležečih terdnjavah Turkom branilo.

Herbart, iz slavnoznane turjaške rodovine, je bil v onem času cvet kranjskega plemstva. Komaj se je izuril za vero in domovino vneti mladeneč v potrebnih znanostih, gnala ga je že živa ljubezen do premile svoje domovine od doma. Osemnajst let še le star, gre pod bandero tadajnega mejnega poglavarja Janeza Lenkovića, kjer se je tako možato in pametno nosil, da je bil kmalo v poveljnika konjikov povišan. Deželo pa samo braniti, ni zanj bilo, ker je vedno po slavnih zmagah hrepenel. Prosil je in dobil privoljenje s svojimi konji in tujimi pešci na Turško udariti.

Potikovaje se po stranskih potih je udarjal v bližnje turške pokrajine. Prestrašen sovražnik se ni mogel ustavljati in je vselej pobegnil, če je slišal, da se Herbert bliža. Ime Herbertovo je bilo odslej strah in trepet divjim Aziancom, pa sladko in ponosno ime kristjanom, kajti:

Zaderma se turška carevina,
Začudi se sedam kraljevina,
Da što radi mlada Slovenija.

Leta 1567 umerje mejni poglavar Jakob Lamberg. Njegov namestnik je bil hrabri Herbert, in kmalo potem

tudi poglavar na Kranjskem. Branil je že celih devet let svoje dežele. Sosedni begi so že mislili, da so se kristjani ob času osemletnega miru polenili, ktereга sta Maksimilijan in sultan storila, in čakali so le, da se Herbart odmakne. Pomirje je potekalo, zbrali so se toraj svetovavci na deželnem zboru v Bruku in se posvetovali, kaj začeti. Eni so naganjali, naj se berž ko berž močna armada skliče in na mejo pošlje, da bi Turka odbijali, koj ko bi se ganil. Ko so se tako pričkali, zanese se prežalostna novica, da se štirje begi z močnimi četami čez mejo pomikajo. Stresejo se strahú zbrani posvetovavci, ker v malo dneh bi jih znali Moslemi na berzih konjih obiskati. — Kar se vzdigne Herbart Turjaški v gosposki zbornici, ktereга modri svet so bili obvergli, ki je velel, naj se koj za orožje prime, in se smeje po njih ozira. Obljubim, da hoče s peščico boljarjev, kar jih že ima in se mu jih bo še potoma pridružilo, sovražniku nasproti dreti in ga ustavlјati, da večja pomoč pride. — Plašivcom bi ne bil mogel nič bolje vstreči. — Noč in dan jaha proti meji hrovaški in razpošilja poslanca, da prostovoljce nabirajo. Za večera 21. septembra dospe Herbart samo s 50 možmi v Budačko na Hrovaškem. Hrovaški plemenitnik Tusi-
lović ga prijazno na svoj grad povabi, kjer bi mehko počil. Zahvali se mu lepo Turjaški za prijazno bratovsko ponudbo, pa veli šotore pod milim nebom razpostaviti. Zavila je že noč zemljo v svoje černo krilo in hrabra peščica kristjanov je trudna počivala. Edini Herbart ni mogel spati. Zdelo se mu je, kakor bi notranji glas vpil: jutri ti bo turški meč mervtaško pesem zapel. Neka otožnost se ga je polotila, ki je njegovo hrabro serce vznemirovala. Stopi mu jasno njegova premila dežela pred oči, po kateri je kruti Turek razsajal, požigal, moril in plenil. V globokem duhu vidi cele trope merličev, sliši krič nedolžnih otročičev in stokanje trud-

nih starčkoy, ktere je bridki turški meč nabadal. V daljavi se mu razgrinjajo cele čete odraščenih obojega spola, ktere žene plenoželjni Allah v globoko Turčijo v nečloveško sužnost. Zatopljen v take čute, priseže hrabri Herbart pri vsem, kar mu je ljubo in drago, raji poginiti, kakor pa Turka za korak dalje pustiti. Spomni se tudi junaškega Zrinita, ki je na bojišču padel za vero in za domovino. — Malo odneha, pa začne moliti in svojo dušo Bogu priporočati. — Bilo je polnoči.

Zdaj skliče svoje služabnike in jim reče: „Dajte mi orožje, osedlajte konja, bliža se sovražnik.“ Vse leta križem in se oborožuje, da si ni bilo nobene nevarnosti viditi. Ko Herbartu bojnega konja pripeljejo, začne se spenjati in s podkvo ob tla biti. Strah strese pričujoče, in Engelbreht, najmlajši Herbartov sin, ktere ga je neko predčutje za očetom dervilo, jame bridko jokati. Pa oča se premaga, vaje vsega zlega in uterjen v kervavih bojih. Navdušeno pripoveduje mladenču, kako je lepo in slavno umreti za vero in za domovino.

Ni se še zdanilo, kar se zasliši pokava turškega streliva. Opominja še enkrat svojo hlabro četico, naj raje pogine, kakor pa Turku sužnjuje, potem pa dere proti stražam. Štirje stražarji so ležali ubiti. Ko sovražnik četico Herbartovo ugleda, se močno prestraši, ker je spavajoče napasti mislil. Krepko se zgrabijo, da se mora Turek trikrat umakniti. Ljuto seka kristjanska četica po nejevernikovih glavah, da mož za možem pada. Ko pa Turčini še Herbarta, turško šibo, zagledajo, pa kar obsteklené. Ali dvajsetkrat večja množica in sramota, ktero so že tolikrat prestali, združena z opominjevanjem načelnikov, navdahne Allahklicavce, da se zopet na četico Herbartovo zaženó in jo od vseh strani napadati jamejo. Ljuto se zaleti Herbart med nejeverni roj in poseka dva stolnika. Tako se je oškropil, kakor

bi se bil v sami kervi kopal. — Kar mu pridirja nekdo za herbet, in vseka konja; pa še padši raz konja, se Herbart maščuje, morivca namreč prebode. Še bi bil marsikomu svojo pest okusiti dal, ko bi ga ne bila bridka sablja zadela, ko se mu je čelada snela. Ta mahljej ni bil po volji turških načelnikov, ker bi jim bilo ljubše bilo, ko bi bili živega v pest dobili. Serčen vojščak Herbartove četice se maščuje za svojega gospodarja in odbije prederznemu Turčino glavo. Veči del hrabre četice išče smerti na bojišču in popada; le malega Engelbrehta, dvakrat na glavi ranjenega, so z malo trumico zajeli.

Sovražnik, drage zmage vesel, se verne domu. Engelbreht, čigar očeta je celo sovražnik zarad njegove hrabrosti in usmiljenosti častil, je bil po kratkem spuščen. Ali junakovo glavo so odsekali in jo sultanu poslali; da bi se očitno vidilo, da je šiba turška polomljena, ostanke njegove pa so kristjanom prepustili, ki so jih v beli Ljubljani prav častno in slovesno v černo zemljo položili.

F. Štrukel.

4.

Radecki.

(Narodna.)

Soldatje pa na Laško gredó,
Ki pa jih več nazaj ne bo.

Tam se bomo skusili,
Kdo nas kaj premagal bi?

Soldatje pa se pokajo,
Lahinje pa se jokajo.

Fantje pa ne cagajo,
Lahi pa že stradajo.

Radecki prav korajžen je,
'Ma čverste fante kol sebe.

Iz štukov bombe mečejo,
Lahinje milo jokajo.

Radecki je pa prav vesel,
K' je mesto Majland sopet vzel.

Fantje po Laškem ropajo,
In sladko vince pijejo.

Verona se je vstavljala,
In vendar je premagana.

Je Palma b'la Sardinecova,
Sedaj je pa Radeckova.

Zahval'mo fantje zdaj Boga,
Ker on nam tako srečo da.

Bog pa je nam na strani stal,
In je nam sveti žegen dal.

Zapisal F. Štrukel.

Sv. Ciril in Metod.

„Naša dežela se je pokristjanila, pa učenikov nimamo, da bi nas vodili in učili in nam razkladali svetih bukev. Ne umimo ne gerško ne latinsko, eden uči tako, drugi pa spet drugači, in po takem ne zastopimo razuma sv. pisma, ne njegove moči. Pošlji nam torej učiteljev, da nas bodo znali besede sv. pisma učiti in njegov pomen“ — to so besede, ki so jih govorili poslanci mogočnega slovanskega kneza Rastislava pred gerškim cesarjem Mihalom III. v Carigradu, in car Mihal mu pošlje učena brata Cirila in Metoda oznanovat Slovenom sv. vero Kristusovo; in „Sloveni so bili veseli slišati velike čudeža v svoji besedi.“ Učena brata poslovenita našim sprednikom sv. pismo in oznanujeta pravo, edinoizveličavno vero slovenskim rodovom. Mrakovi ajdovske vere so bolj in bolj ginili pred vzhajajočo zarjo Kristusovega nauka in kmalo so bili vsi slovanski rodovi po teh dveh bratih k spoznanju prave vere pripeljani. Sv. Ciril in Metod sta toraj največa dobrotnika vseh Slovenov na jugu in na severju, zato ju tudi cerkev „slovenska aposteljna“ imenuje.

Bilo je l. 863, ko sta prišla Ciril in Metod v Veligrad na Moravi, Slovenom Kristusovo vero oznanovat; prihodnje leto bo temu ravno tisuč ali tavežent let in po vseh slovanskih deželah se že delajo priprave, da se ta tisučletni god tudi vredno in spodobno obhaja in praznuje. Gotovo tudi mi Slovenci na bomo zaostali. Da pa tudi priprosti Slovenci ta sveta moža nekaj bolj spoznajo, naj razglasi letašnji Koledarček sledečo čertico iz njunega življenja v mladih letih:

V globoki Turčiji, v prejšnem gerškem cesarstvu, stoji staro mesto Tesalonika; Sloveni ga Solun imenujejo. Že sv. apostelj Pavel je tu sv. cerkev ustanovil in tamošnjim kristjanom dva lista pisal, ki se nahajata v sv. pismu novega zakona. Po tem takem je že ob času sv. aposteljnove jelo v Solunu keršanstvo cveteti.

V šestem stoletju po Kristusu so se Sloveni tudi po teh krajih naselili, če niso bili že prej tukaj, kakor je bolj resnici podobno. Mesto je torej imelo veliko število gerških, pa tudi slovanskih prebivavcov. In ravno v tem mestu je tekla zibelj naših aposteljnove, sv. Cirila in Metoda. Nju stariši so bili zamožni, pa tudi bogaboječi ljudje. Oča, Lev po imenu, je bil eden izmed prvih urednikov v mestu in tudi na cesarskem dvoru je bila njegova beseda mnogoveljavna; materi je pa bilo imé Marija. Imela sta sedmero otrok in najmlajši med njimi je bil Konstantin, pozneje Ciril imenovan, l. 827 rojen. Čedna keršanska izreja svojih otrok je bila skerbni staršem posebno pri sercu; izrejali so jih v strahu božjem in v vseh družih čednostih. Pa ne samo z besedami, toliko več z svojim pobožnim življenjem so serca svojih sinov že v mladih letih z gorečo ljubeznijo do Boga in s pravo pobožnostjo navdali. Tako sta postala v poznejih letih nar imenitniša oznanovavca in razširjeavca sv. katoliške vere.

Starši brat Metod, ko je verha dorasel, je postal cesarski urednik in je bil nekaj časa predstojnik nekega slovanskega okraja. Pa Metodovo serce je po nekaj višem hrepenelo; zato ni moglo najti v tej cesarski službi zaželenega mira. Kmalopopusti Metod cesarsko službo in se podá v nek samostan na Olimpijski gori, kjer se je zraven molitve in premišljevanja posebno rad z malarijo pečal. Tako se je sveti mož na samoti, kakor

bi svoj poklic že popred čutil, skerbno pripravljaj za veliko delo, ki ga je čakalo.

Mlajši brat Konstantin je med tem rasel pred očmi svojih roditeljev kakor na letih, tako tudi v vseh čednostih in vednostih. Bog ga je bil pa tudi bogato obdaroval z vsimi lastnostmi. Strah božji, ki so mu ga starši že perve leta v serca zasadili, je vedno prebival v mladem serčku in strah božji, kakor vemo, je začetek modrosti. Oh čudno in nedopovedljivo čedno je bilo življenje tega dečka. Igre, veselice in druge otročje zabave niso imele nobenega mika za mladega Konstantina; največše njegovo veselje je bila molitev, nauki in vse, kar utegne mlademu človeku serce požlahtniti in um razbistriti. Kolikor mu je le ostajalo časa od uka, vedno si ga vidil na kolenih pred sv. martro, ki je visela na steni njegove izbice. V resnici lep izgled za mladino! Da bi ga posnemala!

V svojem štirinajstem letu je prišel Konstantin na dvor cesarski, kamor je že bila zaslovela njegova bistroumnost in bogaboječost. Pod vodstvom najimenitnejših učenih se je tam izobraževal; pa zmiraj je ohranil, kakor Daniel v Babilonu, čistost in nedolžnost svojega serca, čeravno je vse okoli njega le mesenemu poželenju streglo. Kmalo postane mladi Konstantin sloves in najlepši kinč cesarske šole. Posebno je napredoval v poezii, ker mu je bila znana moč lepih visocih pesem, dalje v zemljopisu, v zvezdoslovstvu, v matematiki in v modroslovju; pri vsem te vendar tudi požlahtnovanja svejoga serca ni zanemaral. Konstantin se je svetil v posvetni in božji modrosti; zatoraj so ga sploh le „modrijana“ klicali.

Vsi, ki so poznali nevtrudnega mladenča, so ga serčno ljubili in visoko spoštovali; posebno pa si ga je za ljubo vzel neki dvorjan visocega rodú. Le zanj je imel oči, in mu je htel tudi svojo hčer zaročiti, ki je

daleč slovela po svoji lepoti in lepem zadržanju. Pa mladega Konstantina niso vabile veselice in časti tega sveta, njegovo serce je le za Boga gorelo. Kako prežlahtna duša, ki vse posvetno zametuje in se le Bogu posvečuje! Zató se podá v samostan in je bil Ciril imenovan. Pa Ciril ni bil dolgo v samostanu; kmalo ga pokličejo v Carigrad in patrijarh ga je postavil, zavoljo njegove redke učenosti učitelja modrosti ali modroslovja. Od vseh strani so hodili poslušati mladega učitelja, bilo mu je še le 24 let; in tako je rasla njegova slava od dneva do dneva. Po celem Carigradu mu ga ni bilo enacega ne v učenosti, ne v čednosti. Zató ga je Bog z bratom vred tudi izvolil, da sta postala največa dobrotnika veliko milijonov ljudém. Od izhoda do zahoda se slavi in časti nju ime in se bo častilo do konca svetá.

Ta kratka čertica naj bo letos zadosti; za prihodnje leto pa prinese, če Bog hoče, obširniši životopis naših aposteljnov Cirila in Metoda. Naj bo češčeno nju ime vekomaj!

6.

Veselica

o 25letni slovesnosti sošolcov v Studenicah.

Nar lepše, nar srečnejše in veseliše leta so zlate leta šolske mladosti, katerih tudi sivi starček ne pozabi in se rad spominja ljubljenih sošolcov, do katerih dostikrat zvestejša ljubezen v sercu klije, kakor do svoje rodbine. Zato se pa tudi marsiktera solzica po licu po-

toči, kadar sošolski bratje po dokončanih šolah slovó jemljejo se po dolžnosti stanú po svétu podat, posebno ker jim žalostna misel serce grení: „Morebiti, da se na svetu nikoli več ne vidimo“, kar je gostokrat res.

Tudi mi smo konec julja, leta 1836 slovó vzeli in le malo se nas je potem zopet vidilo, — in od 39tih jih petero že v černi zemlji počiva —, zatoraj smo serčno želeli o sreberni novi maši po 25 letih se zopet na kakšnem kraju združiti in se še enkrat na zemlji skupej razveselovati, posebno ker zlate nove maše ali petdesetega leta v svojem poklicu malokteri doživí. Izvolili smo v ta namen prijazne, rajske Studenice blizo železnične postaje v Poljčanah; dasiravno od naših serčno ljubljenih Koroških bratov oddaljeni, smo želeli v lep, z vinskim tertjem venčan raj Štajerske dežele jih privabiti, ker veliko njih še ni Štajerskega vidilo; škoda da jih ni bilo! — kako radi bi jih bili objeli! — Snidilo se nas je 11 sošolcov Štajerskih 29. julja zvečer t. l. Da je bilo veselja polno, serčno ljubeznjivo snidenje, ne bom popisoval, ker si vsaki lahko sam misli.

Radosten in ginljiv je 25leten shod nekdanjih sošolcov, vreden, da bi se nikoli nikjer ne opustil.

Bog vas živi, Studenice!

Tako vam pojó zdravice

Bratje volje židane,

Zvesto klije jim serce.

„Bratje ti so Slave zlati cvet,

Združeni sreberno mašo pet.

Srečno došli! Bog vas živi!

Serčno dragi, ljubeznjivi

Bratje volje židane,

Zvesto klije vam serce!“

Bratje so se v kolo zbrali,
 Ko nekdej v mladosti zali,
 Roke si podajajo,
 Lepo se pozdravljajo.
 „Bratje ti so Slave zlati cvet
 Združeni čez pet in dvajset let,
 Ki Slovenka jih rodila,
 Mati Slava odgojila;
 Roke nam podajajo,
 Lepo nas pozdravljajo!

Kak se vtrinja svit očesa,
 Kakor žarnih zvezd nebesa!
 Kader se objemajo,
 Serc ljubezen terdijo.
 „Bratje ti so Slave zlati cvet,
 Združeni v ljubezni kolo spet.
 Sonce sije nam iz raja,
 Serce se ljubezni taja,
 Kedar nas objemajo,
 Serc ljubezen terdijo.“

Li trijančijo zvonovi,
 Al' donijo strun glasovi?
 Tak pojó le kupice
 Od ljubezni bratovske.
 „Bratje ti so Slave zlati cvet
 Združeni zdravice sladke pet.
 Ko jim serce zvesto klije
 In ljubezni zarja sije,
 In pojó jim kupice
 Od ljubezni bratovske.

Zdaj še kupice nalimo
 In na zdravje v kolo pimo :

Živ'li bratje! vsi okrog,
 Bog vas živi krog in krog!
 „Bratje ti Slovenski sini so,
 Združeni v ljubezen bratovsko.
 Živ'li bratje! Bog vas živi
 Serčno dragi, ljubeznivi!
 Živ'li bratje! vsi okrog,
 Bog vas živi krog in krog!

7.

Narodi in narodnost.

Kakor nam pripoveduje sveto pismo, sta bila spervič le dva človeka na celém svetu, namreč Adam in Eva. Po njihovih zarojencih so se pa sčasoma naredile družine, katerih število je zmiraj bolj rastlo, tako da so se razprosterle blizo po vsem svetu, kakor jih dandanašnji vidimo ali o njih govoriti slišimo. Ker zemlja, na kateri so od začetka prebivale te družine, ni mogla več vsem dajati, česar so potrebovale v kakšni si bodi zadevi, so bile prisiljene ločiti se ena od druge, iskati si tedaj drugih dežel, in jih obdelovati za svoje potrebe. Človeštvo se je bolj in bolj pomnoževalo, se tu in tam vkup naselilo in ravno s tim so se vstanovile združbe ali zedinjenja, ki jim pravimo soseske (občine, srenje). Te soseske so se pa razdelévale v soseske mestne in kmečke (deželne), to je po razločku, so li se njih udje naselili v mestih, ki so si jih sozidali, ali pa po vaséh na deželi, — izven mest ali na kmetih. Vsaka soseska je imela svojega pogla-

varja (župana), od nje izvoljenega za opravo in oskerbovanje svojih zadev.

Več enacih družb ali sosesk, ktere imajo skupnega poglavarja kot najvišega oskerbnika ali vladarja, imenujemo pa deržave. Častne imena (naslovi) teh pervakov so bile že takrat, ko so še dandanašnji, različne, postavimo: cesar, kralj, vojvoda, knez itd. Deržavni udje so si jih od začetka sploh izvoljevali, pozneje pa ste njih čast in služba postale dedinske, namreč, po njih smerti je bil za naslednika sin ali pa kak drug ud njih žlahte, kakor je bila postava nalašč za to reč veljavna. Je pa tudi več deržav, ki nemajo taci vladavcov, ampak njih prebivavci si izvoljevajo med seboj nekih udov, ki jim izročujejo gor omenjeno vladanje ali oskerbništvo. Take deržave imenujemo republike (samovladne ali ljudovladne deržave).

Po ločitvi družin od njih prvotnih prebivališč, in po njihovem razkropljenju po družih deželah je zlagama postalo mnogo združenih ljudstev, so se naselile po raznih prostorih in si tam osnovale svoje posebne deržave (kraljestva...). Te ljudstva so bile glavne plemena, od ktere so se na enako vižo ločile spet nektore plemena. Tiste so pa po takem gibanju in po takih premembah sčasoma zapuščevale svoj poprejšnji jezik ali način izustjenja svojih občutkov, svojih želj in sploh svojih misli. Dalje, one so spremenjale svoje poprejšnje šege, navade, clo nagnjenja in druge lastnosti; še tudi obraz in telesno postavo, kakor jih vidimo še dandanašnji. Vzrok temu so, kakor je očitno, lastnosti zraka ali sploh vremenske razmere (zračje), posebnosti dežel, način življenja in opravi njihovih prebivavcov, zastran jezika pa postanek novih zapopadkov (zaumkov) in tedaj tudi novih misli, za ktere je bilo treba novih ali do tedaj še nepoznanih besed.

Po tem se je vsako tih plemen ali ljudstev sčasoma poprijemalo posebnih lastnosti, različnih od lastnosti prebivavcov drugih dežel (držav), čeravno vidimo, da več reči, pa vendar večidel nekaj spremenjenih je kot še zmiraj veljavno med njimi, zlasti pa, kar se tiče jezika; tako, postavimo, se najdejo naše besede (izrazi): vino tudi v italijanskem vino, v latinskem vinum, v gerškem οἶνος (oinos), v nemškem wein, v angleškem wine (izgovori: uain), v francoskem vin (izgov. ven — skoz nos); — nos, v italijanskem naso, v nemškem nase, v angleškem nose (izgov. noz), v francoskem nais (izgov. nè); — noč, v italijanskem notte, v latinskem nox, v gerškem νύξ, v francoskem nuit (izgov. nüi), v angleškem night (izgov. nait); — jesti, v latinskem edere, in pa tudi esse, v nemškem essen, v angleškem eat (izgov. it); — viditi, v italijanskem vedere, v latinskem videre, v francoskem voir (izgov. voàr), v gerškem εὐδεν itd.

Med nekimi ljudstvi se nahaja tudi taka enakost v njih izrazih (besedah), da ime plemén, iz katerih so izvirale, je še dandanašnji ostalo skupno ali enako za vse tiste ljudstva; tako, na izgled, imajo Italijani (Lahi), Španjolci in Portugezi skupno imé Romani (Rimljani), iz katerih so izvirali; Nemci, Danezi, Švedi in Engleži (čeravno vendar jezik tih zadnjih je skoraj na polovico nemškega, na polovico pa latinskega izvira) Germani; Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Jugosloveni (to je, Serbi, Hrvatje, in mi Slovenci na Krajskem, na Primorju, na Koroškem, Štajerskem itd., skupno imé Slavjani (Slovani), — katerih število znese v našem cesarstvu blizu 17 milijonov, v tem ko je Nemcov 7, Ogrov 5 milijonov, Italijanov (Lahov) 3 iz Rumunov (Vlahov) tudi 3 milijone.

Ljudstvo, prebivajoče v eni ali pa tudi, kot razdeljeno, po raznih državah (ravno kakor so, postavimo,

Slavjani), med katerim nahajamo enak jezik, enake šege in navade, kakor tudi več drugih lastnosti, po katerih se razločuje od družih ljudstev, se kliče narod, vse to pa, kar ga razločuje od družih ljudstev, in je le njemu lastno, imenujemo narodnost; in temu, kar nam skazuje poseben način mišljenja, nagnjenja in družih enakih duševnih lastnosti kakega naroda, in ga ravno po tem razločuje od ostalih narodov, se pravi narodni značaj (narodni značaj).

Vsak narod, kakor se moremo lahko prepričati, ljubi svoj jezik, svoje šege in navade: svojo godbo (muziko), svoj ples, svoje pesmi, svojo obleko itd., in je po nekakem clo ponosen sploh na vse to, kar se tiče njegovih posebnosti in lastnosti — ljubi tedaj svojo narodnost kot pravo svetinjo. K tej ljubezni ga podbada in sili neprestano tista postava, ki jo je v tem obziru sam Bog, naš Stvarnik, vsakemu narodu v serce zapisal. Zato vidimo, da po navadi vsak narod s pomočkom svojih pridnih udov učenega in omikanega stanu se trudi in poteguje na vso moč za vse to, kar utegne zmiraj bolj razvijati in izobraževati njegovo narodnost, zlasti pa njegov jezik in njegovo slovstvo ali književstvo z izdavo dobrih in koristnih narodnih knjig (bukev) in raznih narodnih listov, z vpeljevanjem sposobnih narodnih učilnic itd. Pa ravno zato bi se tudi vsakemu iskrenemu rojaku in sploh vsakemu prav mislečemu človeku moralo pozdevati zares čudno, ali pač gerdo in nesramno, ako bi kdo bil hladen in nemaren za stvari, ki zadevajo korist in blagostanje njegovega lastnega naroda, ali ko bi se clo kot sovražnik protivil hvalevrednemu prizadetju svojih rojakov, ki se poganjajo na kakšno si bodi vižo za razvitek in izobraževanje svojega plemena, kakor se po nesreči še dandanašnji godi po naših slovenskih deželah, čeravno, hvala Bogu, le v malem, in tako rekoč, neznatnem obsežku.

Vzrok temu zares žalostnemu obnašanju zoper božjo postavo, je pa pogosto mešanje našega slovenskega naroda z Nemci, katerih jezik je bil veliko let dozdej kot edino veljaven tudi pri nas v šolah in uradih; tako se je zgodilo, da se je nemški jezik zmešal z našim jezikom in ga močno pokvaril in spačil, tako da zdaj naši učeni, za našo narodnost zelo vneti, možje se morajo boriti z veliko težkobo in muko, da bi ga mogli spet očistiti in olikati.

Nu kakor je pa od ene strani želeti, da bi se noben rojak ne dajal na kakšen si bodi način zapeljevati in odvrčati od svojega naroda, in da bi se mu tedaj nikdar ne izneveril, temuč da bi mu zmiraj ostal iskreno vdan, in podpiral na vso moč njegov napredek, ravno kakor se obnašajo v tem oziru drugi narodi (Nemci, Engleži, Francozi....), med katerimi pač nikjer ne zapazujemo omenjenih protivnosti ali sovraštva njihovega lastnega naroda: — ravno tako bi s pravico vsak človek moral spočitati narodu, ki bi se htel sceloma ločiti ali po nekakem zapirati, kakor postavimo Kitajci (Kinezi), od vseh ostalih narodov, in tedaj sploh vse zamečevati, kar je tujega, — saj je pač vsem očitno, da noben narod ne more se povikšati in omikati, kakor želi, brez dotike s tujimi narodi, naj si bo za eno ali drugo reč, ki bi mu prinesla koristi. Bodimo zatorej scer vedno zvesti in vdani svojemu narodu, in podpirajmo radovoljno vse to, kar bi pripomoglo k njegovemu blagostanju v kakšni si bodi zadevi; bodimo pa vendar pravični, spoštujmo tedaj tudi druge narode, in posnemajmo jih v vsem tem, kar bi nam služilo za zboljšanje in povzdigo naše narodnosti ali sploh našega stanja!

J. G. Verdelški.

8.

Na grobu mlade deklice.

Strune zdaj se oglasite,
Čutja tožbe nate jih;
Britko žalost zadonite
Serc globoko ranjenih.
Težko zgubo pesem poje,
In premilo glas doní,
Smert učenke drage moje,
Ki v prezgodnjem grobu spí.

Hladna zemlja tebe krije,
Ljubeznjiva deklica!
Mlado serce več ne bije,
Grob tihotni hrani ga.
Kot cvetlici merzla slana
Zmede zgodnji nežni cvet,
Tak' je vzela smertna rana
Tebi svit pomladnih let.

Britke solze mati toči
Na mogilo kinčano,
Rožice vsajene moči,
Ki podoba tvoja so.
Kak te kliče, al' ne čuješ?
„Mina moja, kje si ti!“
Pa globoko le miruješ,
Jok in stok te ne zbudi.

Kdo izreče občutljivost
Radost njenih kdaj za té,
Tvojo otroško ljubeznjivost,
In nedolžno vse serce!

Pa krilatec je nebeški
 Že zatisnil ti oči,
 Vzel te materi človeški,
 Ah, pri njej, nič več te ní!

Pa, saj mamice prezveste
 Čakaš med nebeščani,
 Šla med rajske si neveste,
 Vemo tam te žalostni. —
 V tihem grobu spavaj mirno,
 Ki ga lepša sveti križ,
 Ter daje nam nado véрно,
 Da se z nami vred zbudiš!

A. Okiški.

9.

Zdravo teló najboljše blago.

Drugo pismo.

Zdravje in bolezen.

Ljubi moj bravec! dans hočeva govoriti o zdravju in bolezni, dveh sovražnih močéh v človeškem življenju, kar se mi zdi toliko potrebníše, ker nam to premišljevanje že glavne vodila na roko daje, po katerih si ljubo zdravje ohraniti in, če smo ga po nesreči zgubili, spet pridobiti utegnemo. Človek imá to nezmerno prednost pred vsako živaljo, da se po svojem umu in razumu povzdigniti more nad telesne počutke, da jih premišljevatí in razsojevatí zamore. Pa tudi zato se mi dozdeva

potreba tacega premišljevanja, ker si nevedna domišljija sanja bolezní kot pošasti, ktere od hiše do hiše romajo in strašijo brez razločka stanú in starosti in kterih nas ne obvarje ne zid ne zaklep. Treba je toraj, da se razjasnijo te pomote; zakaj, kdor se tacihi misli derží, ta nê more zapopasti, da je nam mnogokrat v roke dano, da si zdravje obvarujemo in ohranimo.

Zdravje in bolezen ste dve med seboj sovražni moči; kjer ena gospodari, tam ni mesta za drugo; pa ona vedno stojí na straži, da v hipu prevzame vladó, s čim prva omaga. Meja med njima je tako ozka in neznatna, da je ne moremo opaziti ne v mislih ne v počutkih. Marsikdo se še misli zdravega, pa že tiči v njem zarod smertne bolezní; drugi pa se misli bolnega, in na životu je zdrav kot riba v vodi. Naši počutki nas tedaj čestokrat goljfa; ravno taka je pa tudi z našo mislijo, z našim razsodkom. Nič družega nam ne ostane v tej reči, kakor ozirati se na posebne stano-vitne znamenja, vunanje in znotranje, ktere nam kažejo poti zdravja in bolezní. Gotovo se je že vsak skušen človek prepričal, da ni dovolj reči: zdrav sem, ker ne čutim nobenih bolečin; marsiktera nevarna bolezen nas oplazi brez vsake bolečine. Malokdaj slišiš tožiti bolnika, ki ga kuha najhujša vročica; še na robu groba si stavi jetičnik, ki terpi na pljučni deri, svitle gradove v oblake, si senja naj slajše sanje.

Že rimski zdravnik Galén, po kterega nauku so se čez tavižent let ravnali vsi imenitniši zdravniki in vrači do 16. stoletja, že ta rimski zdravnik učí, da je zdravje ravnovaga vseh delov našega telesa. Dokler so med seboj složni, dokler so njih najmanjši obstojni deli med seboj primerno razmešani in upodobljeni, tako dolgo je naše teló zdravo; vsak posamezni del opravlja svojo nalogo, ktero mu je določila človeška natora. Kakor hitro pa se med seboj spró udi in njih deli, kakor hitro

se njegove pervine neprimerno pomešajo, tako praznuje bolezen svoj dohod, harmonija v delih in v opravlilih telesnih delov je zmedena ali popolnoma v nič djana.

Če tedaj vsak ud ali organ verši in opravlja, kar človeška natora od njega tirja, če njegova rast in njegovo djanje ne moti rasti in djanja drugih udov: tedaj porečemo, da je ud zdrav. In če vsi udi, vsi organi delajo to samo in v tej meri, porečemo, da je celo telo zdravo, ker je zloženo iz zdravih udov: somernost in skladnost vseh delov našega telesa se imenuje po tem takem naše zdravje. Vse, kar to somernost, to skladnost podkopuje in razdira, to razdera tudi naše zdravje v pravem smislu te besede. Važnejši ko je ud, katerega rast in opravilo je spodkopano, bolj ko se je njegova sestava od zdrave podobe oddaljila, toliko hujša, toliko nevarniša bolezen se scimi.

Glej tam dečka, ki skaklja po zeleni ledini! Veselja on vriska, lahkih nog se poganja za pisanimi metuljčki, terga dišeče rožice in venec zdravja iz njih povija. Lice mu je okroglo, samo zdravje se preliva po njem. Bistro oko v vsakem trenutku kaj družega zapazuje, čelo in sence mu zlaté mekolasi kodriči, naj manjši šum mu oživlja sluh in budi mu pozornost, duh mu pije sladke dišave, dve okrogle redí čistobelih zob se mu svetite iz ust. Ročno in živó verši jezik službo, život mu kakor tanka jel kviško žene, gibčne noge in roke so pripravne za vsakero delo. Temu podobna bi bila podoba človeškega zdravja v mladosti. Misli si po le kak del njegovega telesa v neredu, na priliko: želodec mu ne prebavlja povžitega živeža; kako naglo se osujejo rožice njegovega lica, kako berž se uterne njegovo bistro oko, kako lena in velo se začnó gibati vsi udi njegovega telesa! In če pogledaš sivčika, katerega truplo so dolge leta k zemlji pritisnile, katerega teme je sneg starosti opadel, vesele in bridke skušnje

neštevilno brazdic po licu razrile: kako dolgo se veselí neki starček pri vseh svojih slabostih milega zdravja, čestokrat edinega tovarša visoke starosti? Dokler bodo njegovi udi somerno in skladno pešali pod težo obeljene glave, tako dolgo ga bode spremljal iskreni tovarš njegovega kerhkega telesa, njegovo zdravje. Kakor vidiš dečka neprestano rasti, se razvijati in podobo svojih udov in delov menjati, tako vidiš tudi telo starčikovo v neprestanih zmenah in premenah. Vse te zмене in premene pa nemoté zdravja v našem pomenu tako dolgo, dokler se godé splošno, skladno in somerno. Lasjé se belé in spadajo kakor v jeseni listje z dreves; teló se kriví starčiku, kakor bi ga neizmerna teža dolgih let k zemlji tlačila; koža gubi svoj živi gladki ogled, se gerba in vene, kakor koža na prezrelem jahelku. Noge mu odpovedujejo gibčnost in lahkoto, siromak jim toliko kakor v mladosti upatí ne sme; persi ga dušé, želodec ga pogosto izdaja, kri mu hira, zastaja na svojih potih in se točí počasneje kakor bi tudi sercé posnemati htelo djanje in nehanje, drugih udov v telesu. Tako gre to brez zastanka nazaj; človeška po stanovitnih postavah vpodobljena natora se bliža svojemu koncu, kakor vsaka stvar na svetu. — Tako sem ti naštel več imenitniših zmen in premen v našem telesu; pa vendar imenujemo teló zdravó, v katerem se vse to godí somerno in primerno času in postavam človeške natore. Če po tem takem starec od dne do dne bolj slabí in vene, še ni bolan; če se pa to godí neprimerno naglo, če mu nenadoma ta ali uni ud službo odpoveda, ondaj zamoreš še le reči, da je človek zgubil svoje zdravje.

Iz tega si se morda prepričal, da nam daje zdravje drugi pogled v mladosti, drugi v starosti in zopet drugi za možkih let, čeravno ostaja to samó in edino zdravje, namreč somernost telesnih udov in delov ter njih opravil.

Kakor zdravje ni nobena pošast, tako se tudi godi z boleznijo; tudi bolezen je nasledek posebnih vzrokov, posebnih premen v našem telesu. Kakor imenuješ prestoppek božjih postav greh, tako se imenuje prestoppek postav, ki veljajo v človeškem trupu, bolezen. Kakor nas uči verozakon, da nastopi za vsakem grehom kazen, tako uči zdravoveda, da sledi vsakimu prestopku natornih postav kazen, čeravno nevidljivo pa občutljivo; tudi človeška natora ne prizanese nobeni pregrehi zoper njo. V tem pomenu se smejo imenovati bolezniki kazen božja nad hudobnimi ljudmi, zakaj bolezniki so nasledki protinatornih prestopkov.

Ako zbolí le en del tvojega telesa, že se čutijo drugi deli v svojem djanju in nehanju nekoliko porušeni. Kolikor več pomoto drugim dela bolehnost enega dela, toliko bolj so v svojih opravilih zadržani, bolj jamejo tudi oni zastajati in pešati. Saj ti je znano, da včasih komaj vidljiv prašek, ki pade v kako kolesice tvojih ur, ovrè tek, da na mah obstojé ali vsaj pomalem zastajati jamejo. Že sem ti povedal, da kolesica človeškega telesa še bolj umetno in prečudno eno v drugo segajo. Ktere poglavitne kolesica ali organi pa so v tvojem telesu, hočemo pozneje zaporedoma pregledati in njih posebnosti preiskati.

Zdravje je tedaj ona harmonija, ki izvira iz tega, da se godi v človeškem telesu vse po redu, katerega je večna previdnost za naše bitje ustanovila; pomota tega redú pa je bolezen. Oboje se godi po nezmenljivih natornih postavah. Opomniti je treba, da sega ta somernost ali nesomernost celo do maternega telesa nazaj. Znano ti je, da je mnogo bolezniki, ktere prehajajo od očeta ali matere na sina, da čestokrat prihajaš revček na svet z zarodom bolezniki v svojem oserčju. Kako se to godí, je človeški misli neznano, kakor jej je neznan pravi vzrok: zakaj so si členi ene rodovine celo v

poznih rodéh nekoliko podobni. Omenim samo to, da je Ludvika XVI., kralja francoskega, na svojem begu iz francoskega izdala njegova podobnost enemu njegovih sprednikov.

Ravno v tem obziru so popolnoma resnične besede sv. pisma: da se grehi očetov maščujejo nad poznimi vnuki. Marsikdo si zarodiš kal bolezní nečuté in nevedé že v naj nježniših letih svojega življenja in to gré naprej do sive starosti. Večkrat utegnejo clo najmanjše okolnosti in stvari zmotiti prekrasno harmonijo v našem truplu. Človek revež padeš strašni bolezní v naročje, včasih naglo, da druge groza obhaja. In vendar je bila bolezen samo prisiljeni nasledek porušene somernosti, ktere zarod je nosil sebó človek, kdo ve, koliko let. Veči del ljudi, ki so za mertudom umerli, so bili že bolehalí dolgo dolgo pred tem, in nož pravega zdravnika je našel vsakokrat že dolgoletno bolezen serca, žil, pljuč, možganov, ktera pa ni delala skoro nobenih bolečin. Rajnika so nadlegovale toliko krati poteže in slabosti. Še enkrat bolezen in smert ne pride brez vzroka, ki leži v našem telesu zakrit, in le glavam posvečenim znan, bolezen tedaj ni nobena strela iz jasnega neba.

Razun vzroka, po katerem se pri vsaki bolezni uprašati mora, se mora ozirati zdravnik tudi po nagonu k bolezni. Kaj je nagon ali nagnjenost si morebiti že sam zvedel. Postavi dva človeka tiste starosti in velikosti in tistega spola in zdravja v silno zakurjeno izbo, daj jima obema toplega čaja v enaki meri piti in opazil boš, da se bode eden gotovo menj ali bolj potil, kakor drugi. Kje leži pravi vzrok? Rekel bi v posebnem nagonu do potú; koža enega je nekoliko drugače ubrana kakor koža drugega, njegova kri je pod kožo nekako drugači razpeljana, kakor pri drugem.

Še nekoliko o povodu k bolezni ali o tem, kar je bolezen napeljalo. Če po tem takem razumiš, kaj pomenja beseda povod, tako boš tudi vedel, da so povodi k boleznim jako raznoverstni, kakor je raznoverstno celo tvoje življenje. Nekoliko teh povodov je, ki obujajo vsakokrat le eno bolezen, drugi pa so, ki morajo več bolezni zbuditi. Če si stavil dečku osepnice, postanejo vsakokrat le mehurčki, katere imenujemo živinske osepnice, povod k njim je gnoj, katerega si dečku pod kožo ucepil. Na takih in podobnih povodih se zakladajo mnoge nalezljive bolezni; stvarice, ki nosé bolezen od človeka do človeka, imenujemo kužnine. Drugi povodi pa so, ki zbujaajo raznoverstne bolezni po različnosti starosti in spola, dela in opravila, po različnostih človeške nature in nje nagona k boleznim, da celo po različnostih časa, stanú itd. Kdo ni dolžil hladú in mraza, vročine in jedí različnih bolezni!

Stoverstni povodi se zakrivajo v prirodi, ki te obdaja, v krajih, v katerih stanuješ, v stanovanjskih, v katerih prebivaš, v jedéh in pijačah, katere zavživaš, v oblekah, v katere se oblačiš, v ljudéh, s katerimi se obhajaš, v delih, katere opravljaš itd. Kdo ni že slišal govoriti, da se je ta al uni v mladosti pretegnil, predelal itd. To je bilo samo povod k znotranji bolezni, katere ti je neznan, ker nisi učen na preiskovanje bolezni. Tu je dalo nespametno in nečasno delo povod k neozdravljivi bolezni.

Vse to bomo v sledečih pismih na misel vzeli, naj prej pa človeško telo po njegovih delih in opravilih pregledali ter na njih imenitnost za naše blagostanje pokazali. Zraven pa se bomo pomenkovali tudi o zvezi našega trupla z zunajnimi okolnostmi in celo prirodo, ki ga obdaja in njegovo zdravje podpira ali razdira. Dr. V. J.

10.

Šopek domačih vganjk za kratek čas.

(V novomeški okolici nabrane.)

1. Sin je slednji dan pri sv. maši, mati nikoli, oča pa redkokdaj; kaj je to? — Grozd, terta in kolce, ki ga nese starček na-nj se opiraje časih v cerkev.

2. Trije so šli v nebesa, enega so snedli ljudje, enega pa červi; kaj je to? — Jezus, Marija in sv. Jožef; vol in osel.

3. Miza naša ima, Bog pa ne; kaj je to? — Gospodarja.

4. Kaj je v cerkvi, pa ni božje? — Ščetine na cerkvenem ometalu.

5. Kaj je to: imam grad, ki nima nobenega okna, pa vse polno gospodičin? — Buča.

6. Spomlad te veselim, — po leti te hladim, — jeseni te živim, — po zimi te gorkim? — Drevó.

7. Če nemaš, želiš; če imaš, malokdaj obderžiš. — Denar.

8. Zakaj riba v vodi plava? — Ker po suhem ne more.

9. Manjši kot kos, — vselej le bos, — idem pred tabo, z očmi nad sabo; kaj je to? — Nos.

10. V hišo pride dvanoga in na rami prinese trinoga, pod mizo leži štirinoga, štirinoga v dvanoga skoči, in dvanoga verže trinoga v štirinoga; kaj je to? — Čevljar s trinogatim stolcom na rami in pa pes.

11. Čepa čepi, beža beži, pa čepa bežo vlovi? — Mačka in miš.

12. Kaj ljudje vidijo, če bebec z bebecom gré? — Dva bebeca.

13. Kdaj kolo v mlinu samo teče? — Kedar stojé vse druge kolesa.

14. Kdo se v enem letu dvakrat brije in dvakrat češe? — Senožet.

15. Kaj je to: v hlevu je, v hiši ni; v peti je, v glavi ni; v srebru je, v zlatu ni; revež vsak ima, ali bogatin nima; berač ima, Bog pa ne? — Čerka: e.

16. Kje lajajo psi z repom? — Povsod, nobeden ne verže repa od sebe, preden zalaja.

17. Sem pa tje skače, in hišo dobro varuje; kaj je to? — Zapah.

18. Kakšnih čerk je največ? — Černih.

19. Bi li raje germoleznika ali germoskoka? — Germoskoka, ker je zajec; germoleznik pa je kača.

20. Oča zamorec, mati na treh nogah, otroci pa vsi kruljevi. — Pisker, kozica in pa žlice.

21. Kaj je v Novem mestu po sredi? — Četertek.

22. Ni kri ne voda, in vendar je v žlahti obema. — Mleko.

23. Po treh teče, štiri pa kviško molí: kaj je nek to? — Zibelka.

24. Kdo ima največo oblast v cerkvi? — Muha, ker se vsede, kamor se hoče.

25. Oče šest sinov ima, vsak sin pa 10 otrok. — Molek.

26. Kam gré medved, ko je dve leti star? — V tretje.

27. Miha in Mihatova žena, Juri in Jurjeva sestra so vjeli zajca in vsak eno nogo dobili, pa je vendar še ena ostala; kako to? — Mihatova žena je bila Jurjeva sestra.

28. Kdaj je kmetu nar bolj dolg čas? — O kresu, ko je dan naj dalji.

29. Štirje mertvi živega nosijo. — Stol.

30. Kdo je največi nevošljivec? — Brivec, ki človeku vse od ust vzame.

31. Kdaj je najbolje, da je človek sam? — Pri dedščini.

32. Nikoli ni bilo, nikoli ne bo, le danes je? — Današnji dan.

33. Kaj je naj hitrejši? — Misel.

34. Dva brata sedita pod enim istim hribčkom, pa drug drugzega ne vidi; kaj je to? — Očesi.

35. Gluho in slepo je, pa vendar ves svet vlada. — Pero.

36. Bic bac, polna hiša rac, pa vse brez repa. — Bčela.

37. Pečen golob po zemlji rije. — Lemež.

38. Zakaj Novomeški zvonik stoji? — Zato, ker sedeti ne more.

39. Kteri tiči štruklje jedó? — Mlatiči.

40. Kakor me oberneš, sem tepec; kaj vendar sem? — Cepec.

41. Na pet tičev meriš, tri ubiješ, koliko jih ostane? — Trije, dva pa zletita.

42. Nima življenja, pa zna slednjemu odgovoriti? — Pero.

43. Kdo se solzi, kadar sonce sije? — Sneg.

44. Koliko je maš v letu? — Dve: Mala in Velika maša.

45. Zakaj stolp zidajo? — Zato, ker semena nimajo, da bi ga sejali.

46. Zakaj petelin meži, ko poje? — Zato, ker zna na pamet peti.

47. Kdo največ zastopi? — Kdor ima največo nogo.

48. Kakovih glav je največ za krajcar? — Žreb-ljevih.

49. Kdo ni bil rojen, pa je vendar umrl? — Adam.

50. Kdo po glavi hodi? — Žrebelj in pa uš.

51. Zakaj vodnjak kopljejo? — Ker₃ga vertati ne morejo.

52. Zakaj kozarce pomivajo? — Zato, ker jih ni moč prati.

53. Mertvi živega nosi; kaj je to? — Čoln.

54. Čemu imajo kmetje bele slamnike? — Da se ž njimi pokrivajo.

55. Če kviško veržeš, je belo, če pa na tla spustiš, je pa rumeno; kaj je to? — Jajce.

56. Kaj je na pol leseno, na pol pa svinjsko? — Kertača.

57. Bela njiva, černo seme, moder mož ga seje; kdo je ta? — Pisavec, ki s črnilom na beli popir piše.

58. Živ je gerd, mertev pa lep; kdo je ta? — Rak.

59. Od doma gredé molí roge proti domu, domú gredé jih pa od doma kaže. — Ralo.

60. Kri tišči, kri nese, samo je pa nema; kaj je to? — Sedlo.

61. Zvito prase se po polju pase. — Serp.

62. Kaj je to, ki je v gozdu vsekano, v hlevu zrejeno in v hiši tepeno? — Sito.

63. Luknja pri luknji, pa vendar vodo derži. — Slamnata streha.

64. Gre, pa nema nog; leži, pa nema postelje; lahko je, in vendar hiše podera; kaj je to? — Sneg.

65. Silo budilo, po dolu in gori hodilo, pa nikdar ne jelo ne pilo: kaj je to? — Sonce.

66. Belo je, pa ni dan; černo je, pa ni noč; zeleno je, pa ni trava; rep ima, pa ni krava; kaj je to? — Sraka.

67. Kaj je to? polno rešeto lešnikov, le en oreh med njimi? — Zvezde in luna.

68. Imam škatljico bisera: na večer se raztrese, v jutro se pobere. — Zvezde na nebu.

69. Kaj je to, ki v eno mer rane seka, pa vendar nikdar kervavo ni? — Drevača.

70. Gre, pa nema nog, govori, pa nema ust. — Ura.

71. Ni kost ne riba, pa v hlačah miga. — Ura.

72. Kako širok je svet? — Tako, da ga obseže le sam Bog.

73. V zraku se bliska, na zemlji pa že pritiska. — Blisk.

74. Živi pritiska, mrtvi pa vriska. — Orglje.

76. Ne gre po zemlji, ne po zraku, pa vendar daleč pride. — Barka.

77. Praseta imam: kedar ga v hlev zaženem, nema kože, ko ga pa izženem, ni brez nje; kaj je to? — Kruh.

78. Kaj je to, vino brez posode, vsake sorte cvetlic, in drugoletne jabelka. — Grozdje, med in brinje.

79. Zakaj pa zajec čez pot teče? — Ker pod potom ne more.

80. V kateri sod kmetje ne morejo vina devati? — V noben sod; v vsacega ga vlivajo.

81. Suh va-nj, moker vèn, tišči ga va-nj, váruj ga vèn. — Čep.

82. Kaj je tri čevlje pod zemljo, česar ni tri čevlje nad zemljo? — Zid.

83. V žimi sedi, pa ni rešetar, rudečo kapo ima, pa ni husar. — Ajda.

84. Kakšnih kamnov je največ v Savi? — Mokrih.

85. Na kateri strani ima vol nar več dlak? — Na ktero z repom mahne.

86. Koliko graha gre v lonec? — Noben; vsega je treba va-nj djati.

87. Kje se snide nar več lesic? — Pri kerznarju.

88. Od znotraj meso, od zunaj kost; kaj je to? — Rak.

89. Kaj je za Novo-mestom? — Senca.
90. K jedi gre sito, od jedí pa lačno; kaj je to? — Skleda.
91. Kdo ima lesene noge, železne rebra, mesen život in perteno dušo? — Svečnik (kmečki).
92. Jaz imam pa vola, ki gre ves v hlev, le rogovala ne; kaj je to? — Sveder.
93. Mati v zemlji stoji, sin na nji visi, oča pa po svetu hodi in ljudi moti; kaj je to? — Vinska terta.
94. Kaj je okroglo kot rešeto, dolgo kakor žerd, strašno kakor smert? — Vodnjak.
95. Če ga bolj cuka, bolj muka, kdo je ta? — Zvon.
96. Der-derci derdrajo, mer-merci mermrajo, belo gospo ven peljajo. — Mlin in moka.
97. Kaj je to? lesena koklja vodi železne piščeta? — Brana.
98. Kaj je to? Kviško raste, doli kima in erdeče hlače ima. — Čebula.
99. Kaj je to, ki ima život, roke in herbet, trebuha, nog in glave pa ne? — Kožuh.
100. Kaj je to, ki je po leti oblečeno, po zimi slečeno? — Koruza.

Zap. L. Podgoriški.

Družbin oglasnik.

1. Imenik dosmertnih družnikov.

Do 1. oktobra t.l. so dalje stopili v družbo sv. Mohora kot dosmertni uđje sledeči gospodi in gospé:

84. Burjak Marija, kuharica v Klani, in je plačala v matico	15 gld.—kr.
85. Sfiligoj Anton, kaplan v Placuti, in je plačal v matico	15 " — "
86. Gros Peter, učenik v Hinjab, in je plačal v matico polovični znesek	7 " 50 "
87. Šranc Stanislav, kaplan v Placuti, in je plačal v matico	15 " — "
88. Bezjak Franc, kaplan v Njegovi, in je plačal v matico	15 " — "
89. Levičnik Jožef, fužinar v Železnikah, in je plačal v matico polovični znesek	7 " 50 "
90. Ljudska šola v Pišecah	15 " — "
Vsega vkup	90 gld.—kr.

2. Družbini podporniki.

V družbino matico so darovali:

G. Burjak Marija, kuharica v Klani	3 gld.—kr.
" Žurman Janez, srenjski predstojnik pri sv. Trojici.	— " 50 "
Za neplačane rokopise	4 " 50 "
G. Glinšek M., fajmošter v Rudi	1 " 59 "
" Dr. Kočever v Celju	1 " — "
Vsega vkup	10 gld. 50kr.

Družbina matica se je toraj, kakor je viditi iz pričujočih razkazov, sopet pomnožila za 100 gld. 50 kr.

K temu znesku v gotovih denarjih gre prišteti še 63 gld. 28 kr. iz razkazka v 4. zvezku „slov. Večernic“.

Za ta gotovi denar (t. j. 163 gld. 78 kr.) sta se spet nakupile dve državni obligaciji po 100 gld. s 5 odstotki; 3 gld. 78 kr. se pa še brani za dalje nakupovanje.

84. Barjak Marija, kuharica v Klani. 10 gld. 50 kr.

85. Stilič Alojz, kaplan v Pizani. 10 gld. 50 kr.

86. Gros Peter, učitelj v Pizani. 10 gld. 50 kr.

87. Štanc Stanislav, kaplan v Pizani. 10 gld. 50 kr.

88. Barjak Franc, kaplan v Njegovci. 10 gld. 50 kr.

89. Levčič Josip, kuhar v Pizani. 10 gld. 50 kr.

90. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

Vsega skupaj 60 gld. 50 kr.

91. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

92. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

93. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

94. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

95. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

96. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

97. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

98. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

99. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

100. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

101. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

102. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

103. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

104. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

105. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

106. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

107. Ljubička Jela v Pizani. 10 gld. 50 kr.

Imenik

častitih družnikov in družnic
za leto 1861 *).

Zaveznik družbe sv. Mohora:

Milostljivi g. g. **VALENTIN WIERY**, dr. bogoslovja
i. t. d. i. t. d. knez in škof Kerske škofije.

I. Goriška viša škofija.

Premilostljivi g. g. **Andrej Gollmayer**, viši škof in knez,
dr. sv. pisma itd. itd.

Dekanija Cirkno.

Cirkno. Jeram Jožef, dekan in dek. predstojnik. Brezušček
Andrej, kaplan. Brežan Jožef, kaplan. Rovšič Janez, c. k.
urednik. Mavrič Jakop, kmet. Čelik Jožef. Brelih Janez,
kmet. Brelih Jernej, kmet. Močnik Janez, kmet.

Bukovo. Prinčič Štefan, fajmošter.

Šrebelje. Kacin Andrej, provizor.

Orehok. Velikonja Janez, fajmošter. Stucin Polona, kmetica.

Dekanija Černica.

Kamnje. Soudat Jožef, fajmošter.

Sv. Križ. Sušnik Lorenc, fajmošter.

Lokavec. Okorn Fidel, fajmošter.

*) Imena dosmertnih družnikov in družnic so z mastnejimi čerkami natisnjene.

Dekanija Kanal.

- Kanal.** Wolf Andrej, dekan in dek. predstojnik. **Knjižnica**
sv. serca M. D. Pijavec Blaž, kapl. Čiargo Jož., kapl.
Ročin. Pahor Andrej, vikar. Wolf Janez, kaplan.
Marija Celj. Ukmar Anton, kaplan.
Deskla. Duriava Jožef, kaplan.
Kal. Pervanje Juri, kaplan.
Auč. Komac Anton, kaplan.
Lom. Leupuščig Andrej, kaplan.
Lokovo. Kavčič Anton, kaplan.
Gorenje polje. Strukel Gregor, kaplan.

Dekanija Komen.

- Komen.** Kocman Andrej, dekan in dek. predstojnik Mar-
 colla Jakop, duhoven. Gruzovin Anton, duhoven. Rebula
 Janez, kmet. Stolfja Janez, kmet.
Gabrovica. Primožič Matevž, duhoven.
Štanjel. Brezovščik Andrej, dušni pastir.
Štjajak. Koron Franc, duh. pomočnik.
Šmarje. Košuta Fr. A., duh. pomočnik.
Rihenberg. **Piro Janez**, fajmošter in farni predstojnik. Rojc
 M., duhoven.
Dornberg. Rogolia Janez, duhoven. Križman Ignaci, učenik.
 Kerševani Fr., posestnik, Perozzi Ferd., posestnik.
Lipa. Šlunder Jožef, duhoven.
Vojščica. **Pipan Jožef**, duhoven.
Gorjansko. Sgombič Peter, duhoven.
Veliki dol. Vuga Stefan, duhoven.
Pliskovica. **Stepančič Andrej**, dušni pastir.

Dekanija Tomin.

- Tomin.** Skočir Andrej, dekan in dek. predstojnik. Močnik
 Luka, kurat.
Volče. Peternel Andrej, fajmošter.
Sv. Lucija. Rutar Tomaž, fajmošter in farni predstojnik. Juh
 Janez, kaplan.

Tribuša. Kragl Anton, kaplan.

Št. Viška gora. Brezovščik Filip, fajmošter in farni predstojnik. Kobau Peter, kaplan.

Ponikva. Juh Andrej, fajmošter.

Pečine. Kaffol Fil. Jak., fajmošter in farni predstojnik. Laharner Jožef, srenjski odbornik. Kaffort Nina, hišnica. Klemenčič Anton, tkavec.

Obloka. Costa Francisek, fajmošter.

Podberda. Rutar Anton, fajmošter in farni predstojnik. Gabersčik Janez, kaplan.

Steržišče. Močnik Luka, fajmošter.

Nemški Rovt. Kramer Filip fajmošter.

Po g. M. Pircu nabrani čast. g. g. udje goriške nadškofije.

Abram Janez, korvikar v Gorici. Beč Andrej, kmet v Gradnu.

Beligar Ana, posestnica v Gorici. Beltram Jožef, mizar v Mernem. Brus Justin, vikar v Gorici. Bolter Andrej, kaplan v Prebačini. Bizjak Jakop, semeniški duhoven. Božič Anton, bogoslovec. Budau I., kanon. Bensa Stefan, nadšk. kancelar—vsi v Gorici. Brežčak St., kaplan v Bilju. Čingerle Pavl, učenec v St. Andrašu. Čermel Jožef, vikar v Gorici. Draščik Anton, kurat v Temnici. Doljak Jakop, vikar v Cerovem. Doljak Stefan, dekan v Devinu. Eleršič Janez, župnik v Mernu. **Furlani Jožef**, kaplan v Corici. Fiegl Andrej, kur. v St. Martinu. Gabrijevčič Jožef, bogoslovec v Gorici. **Gabrijevčič Marjana**, služabnica v Gorici. Gruđen Tomaž, posestnik na Brežini. Golja Jožef, kaplan v Devinu. Hrast Janez, dr. bogoslovja v Gorici. Hoban Jan., kaplan v Ternovem. **Juh Katarina**, služabnica v Gorici. Jahel Jožef, kmet v Mernem. Kermel Andrej, umetni vertnar v Vertobji. Komave Jožef, učitelj v št. Andražu. Klančič Janez, posestnik v Mernu. **Kociančič Štefan**, prof. bogoslovja in Kočevar Jožef, bogosl. v Gorici. Koron Franc, kapl. v Komenu. Knjižnica bogoslovska v Gorici. **Kavčič Marija**, posestnica v Gorici. Komauli Treza, služabnica v Gorici. Krogel Neža, služabnica v Gorici. Kodermac Janez, kurat v Gradiški. Koršič Miha, župnik v Kviškem. Kumar Karl, posestnik v št. Lorencu. Lapanja Juri, kurat v Bovcu. Lampe Bl., kur. v Vertobji. Likar Jan., kurat v Lokvi. Logar Jak., fajmošter v Biljani. Maras Fr., kmet v Vertobji.

Markič Fr., kmet v Gorici. Mozetič Jan., stolni dekan v Gorici. Madon Blaž, župan v Prebačini. Močnik Luk., kur. v Storžiču. Makuc Ant., kurat v Otelci. Masera Jožef, kurat v št. Marksu. Mozetič Jož., kurat v Žabljah. Marušič Andr., gimn. katehet. Malič Ant., kurat pri sv. Florjanu. Merkel A., kur. v Solkanu. Mežik Magdal., služabnica. Mežik Neža, kuharica v Gorici. Milič Janez, posestnik v Repnu. Marušič Jan., kur. v Nabrezini. Marinič Stef., kur. v Kozani. Mernska šola. **Mozetič Miha**, mlinar v Mernem. Nanut Lovre, učenec. Nanut Jož., posestnik v št. Andreju. O. Aug. Neubauer, kapucin v Loki. Nuzič Ant., dijak v Gorici. O. Evstahi Ozink, gvardian v Gorici. **Pavletič Andrej**, vodja gluhonemih v Gorici. Pavlin Jož., učenec v št. Andražu. Peternel Ign., kurat v št. Andražu. Peljhan Franc, zidar v Mernu. Pirik J., vikar v Zgoniku. Podreka Franc, župnik v Šenpasu. Peric Fil., župn. v Solkanu. Pahor Jož., kurat v Opačjem selu. Pirc Matevž, korvikar in družbin predstojnik v Gorici. Persič Jož., duhoven v Gorici. Pavletič Jan., čevljar v Merni. Rejec Jan., bogosl. v Gorici. Respet Andr., profes. bogoslovja. Roter Jož., kurat v Gradnu. Ruter Lovre, kurat v Ravnici. **Sfiligoj Anton**, kaplan v Gorici. Samec Miha, učitelj. Spazzapan Fr., posestnik v Šenpasu. Samec Jož., duhoven na sv. Gori. Skubic Jož., kurat v Medenem. Strekl Jernej, kurat v Gargaru. Skočir Jož., bogosl. v Gorici. Svetlič Anton, kurat v Fleani. Šega Jan., kurat v Gorici. Škodnik Stef., duhoven v Verholju. Škodnik Mat., bogosl. v Gorici. Šober Janez, katehet v Gorici. Šolar Jan., gimn. prof. v Gorici. Šmuc Jan., kaplan v Opačjem selu. Sajdela Anton, bogosl. v Gorici. Tomaguin Vinc., duhoven v Gorici. Toman Ant., učitelj v Gorici. Terčon Jož., župnik v Batujah. Torker Jož., kurat v Vedrijanu. Visintin Jan., duhoven na sv. Gori. Vuga Štef., kurat v vel. dolu. Vončina Pavl, kurat v Gradiški. Vuk Jož., duhoven v Gorici. Vodopivec Fr., učitelj v Gorici. Vuga Andr. in Vuga Peter, hogosl. v Gorici. Vuga Fr., kaplan v Komenu. Vidovčič Jož., kmet v Mernu. Winkler Andr., c. k. uradnik v Gorici. O. Sigm. Wohinc, gvardian v Gorici. Zavertanik Marija, kmetica v Gorici. Zor Alojz, dr. bogoslovja v Gorici. Zoratti Fr., kaplan v Gorici. Zuchiatti Mart., kaplan v Černici. Zamar Ant., kaplan v Kviškem. Žniderčič Franc, bogosl. in Žniderčič Andr., duhoven v Gorici.

II. Kerška škofija.

Dekanija Belak.

Belak. Pušl Ant., vodja. Lesjak Bal., mestni kaplan.

Na Zili. Serajnik Lor., fajm. in farni predstojnik. Krajcar A., učnik. Abruč Kat., kmetica. Petrič Jan., kmet. Šubic Ana, gostja. Has Greg., gost. Erat Urša, gostja. Ogriz Jera, dekla. Tudar Stanca, dekla. Mertel Al., kajžar. Trupe Andr., mizar. Markovic Ignac, kmet. Gajler Jan., kmet. Ažgan Jan., kmet. Trunk Mar., kmetica. Pirker Marija, kmetica. Fric Ana, kmetica. Melhior Marija Urbanova. Fric Marija Forwartelnova. Fric Alojzija Kukova. Aichholzer Neža Tondrova. Fric Jožef, kajžar. Napokoj Fr., kmet. Wutti Fr., kajžar. Rogačnik Martin, črevljar. Pečar Andr., kmet.

Dekanija Celovec.

Celovec. Rebernik Jakop, korar in dekanijski predstojnik. **Einspieler Andr.**, c. k. katehet. O. Robida Karl, c. k. gimn. učitelj. Dr. Müller, korar in šolski ogleda. Godina J., c. k. komisar. **Janežič Ant.**, c. k. realni učitelj. Ferčnik Lambert, mestni kaplan. Dirnwirt Karl, spirital. Kandut Kr., stolni kaplan. Rečički Alojz, konz. svetovavec. Somer Greg., c. k. norm. učitelj. Germič J., podučitelj. Lasnik Mat., c. k. norm. učitelj. **Cernic Janez**, nunski spovednik. Wieser Andr., bogosl. Einspieler Lamb., bogosl. Einspieler Marija, kuharica. Eržnik Jan., bogosl. **Majhar Joana**, učenka. Tevš Ign. in Wilenpart Rajm., bogoslovca. Bogosl. knjižnica.

Vetrinj. Holiber Miha, fajmošter.

Hodiše. Činkovic Jožef, kaplan.

Otok. Žofran Jožef, fajmošter.

Poreče. Čare Peter, fajmošter.

Breza. Koller Janez, fajmošter in farni predstojnik. Čemenjak Fr., kmet. Kandolfer Jan., kmet. Zeichen Pet., učenec. Šrat Urša, gostja.

Blatograd. Šket Jožef, kaplan.

Čajnce. Rakeb Jožef, kaplan.

Gospa sveta. Možič Miha, kanonik.

Dekanija Doberla ves.

Doberla ves. Lijavnik Jan., prošt in dek. predstojnik.

Št. Lipiš. Trampuš Jož., fajm. in farni predstojnik. Terčik Jan., učnik. Stampah Lekš, kmet. Andreje Jan., kmet. Goričnik Jož., kmet. Metnik Anton, kmet. Verzovnik Luka, kmet. Pečnik Janez, kmet. Kordež Jožef, kajžnik. Huter Florjan, kmet. Naveršnik Juri, kmet. Brežnjak Jožef, kmet. Keber Gregor, kajžnik. Kumec Valentin, kmet. Zager Tomaž, kmet. Kordež Lucija, dekla. Riegl Janez, kmet. Martinej Gregor, kajžar. Sušnik Katra, kajž. hči. Rakeb Val., kajžn.

Št. Andraš. Soko Jožef, fajmošter in farni predstojnik. Štuler Peter, kmet. Štuler Marija, kmetica. Štuler Marija in Terezija, kmečke hčeri. Roblek Marija, kmetica. Prolih Margareta.

Št. Ozbalt. Vranka Stefan, fajmošter in farni predstojnik. Muri Peter, kmet. Šenk Patern., kmet. Košir Neža, kerčmarica. Štuler Katra, Skuber Helena, dekla. Štuler Rozalja, km. Planina Marjeta.

Železna kapla. Kenda Stefan, fajmošter in farni predstojnik. Sever Lorenc, kaplan. Perne Janez, teržan. Tacolj Janez, strojarski mojster. Čer nič Jožef, kerčmar. Kušej Andrej, kerčmar. Male Lovre, jamski oglednik. Pasterk Jožef, kmečki sin. Dovjak Peter, dervar. Breznik Lina, teržanka. Nečemer Jožef, kmečki sin. Haller Jakop, kmet. Haller Mica, kmečka hči. Drabatin Tomaž, tesar. Bolčar Janez, kmet. Tajčman Luka, kmet.

Na Reberzi. Razpotnik Andrej, častni korar in farni predstojnik. Mrahek Cecilj, Omoč Marija.

Globasnica. Čer nič Karl, fajmošter.

Dekanija Dravberg Spodnji.

Dravberg. Kogelnik Matevž, prošt in dek. predstojnik.

Št. Janž. Grum Juri, fajmošter.

Št. Lorenc. Pirš Matevž, fajmošter in farni predstojnik. Guče Simon. Ravnjak Marka.

Št. Jakob. Spenko Matevž, fajmošter.

Libeliče. Mraz Tomaž, kaplan.

Dekanija Kanalska dolina.

Žabnice. **Kulnik Franc**, dekan in dek. predstojnik. **Šerbičel Matevž**, kaplan. **Možič Tomaž**, šolski pomočnik. **Elspaher Janez**, šolar.

Kokovo. Jakopič Janez, fajmošter.

Ukve. Müller Andrej, fajmošter in farni predstojnik. Erat Fr., učenik. Janah Jožef, kmet. Kanduč Gregor, kmet. Janah Jakop, kmet. Kandut Fr., kmet. Wedam Lorenc, kmet. Mešnik Matevž, kmet. Trink Lorenc, kmet. Bartel Jank, kmet. Bartolot Matevž, godec. Janah Lip, kmet. Weda Neža Tomažičeva. Schnabl Luka, kmet. Majcinger Mojca Lukačeva. Schajder Jožef, kmet. Tribuč Lorenc, črevljar. Erat Juri, posestnik. Kandut Pavl, kmet. Fiksel Miklavž, kmet. Erat Janez, kmet. Erat Gregor, kmet. Erat Jožef.

Ovčja ves. **Majhar Jernej**, fajmošter in farni predstojnik. Martine Magdalena, gostja. Mikoš Janez. Žerling Urša. Wedam Andrej.

Naborjet. **Fresl Franc**, provizor. Kandut Bartl.

Dekanija Pliberk.

Pliberk. **Westermajer Jakop**, dekan. **Glinik Janez**, učenec.

Št. Mihel. Ledvinko Alojz, kaplan. Incko Matevž, kaplan.

Dekanija Rož spodnji.

Kapla. Čuden Matevž, dekan in dek. predstojnik. **Hobel Anton**, kaplan. Katnik Jožef, učenik. Miškulnik A., dekla. Vrabel Luka, kmet. Jane Jožef, kmet. Singer Pat., kmet. Krasnik Stefan, župan. Uršič Marija Pirmanova, Serajnik Neža, kmečka hči. Kiršner Ana, gostja in Singer Marija, gostja.

Sveče. Dobajnikar Simon, fajmošter in farni predstojnik. Obilčnik Janez, kmet. Mačič Pavl, kmečki sin. Obilčnik Matevž, kmet. Šavnik Ožbalt, kmet. Bister Luka, fuž. del. Pušl Rotija, gostja. Andrejčič Lenka, kmetica. Permož Jan., kmet. Pak Andrej, fuž. del. Kodrič Janez, kmet. Šavnik Bal., kmet. Šavnik Urša, kmetica. Krušič Janez, kmet. Einspieler Gr., kmet. Stangl Simon, kmet. Kranjčič Janez, fuž. del. Partl Filip, kmet. Male Barba, gostja. Einspieler Marjana.

Plejšberg. Aleš Miklavž, fajmošter in farni predstojnik. Šašl Simon, kmet. Kropivnik Pavl, knap. Ogriz Andrej, rokodelc. Ogriz Marka, rudokop.

Žihpolje. Smeričnik Boštjan, fajmošter in farni predstojnik. Mačnik Gregor, učenik. Somer Miha, kmet. Ogriz Miklavž, kmet. Zupanc M., kmet.

Colšovo. Dobnik Janez.

Bilčoves. **Radičnik Boštjan**, fajmošter.

Dekanija Rož zgornji.

Rožek. Tomašič Matija, dekan in dek. predstojnik.

Št. Jakop. Treiber Fr., fajm. in farni predstojnik. Oswald Anton, kaplan. Mačič Jakop, kmet. Janežič Jožef, kmečki sin. Pippenpach Urša.

Št. Ilj. Marinič Janez, provizor. Müller Pavl, kaplan.

Dvor. Lesjak Balant, fajmošter.

Logaves. Viconik F., fajmošter.

Št. Jurje. Lesiak Janez, fajmošter.

Domačale. Skarbina Jožef, fajmošter.

Skočidol. Sumper Janez, fajmošter in farni predstojnik. Kuchler Tomaž, učenik.

Na Dravi. Wucherer Luka, fajmošter.

Pečnica. Aleš Lovre, fajmošter in farni predstojnik. Arneje Janez, kmet. Pečnik Gasper, kmet. Pečnik Urša, kmečka hči. Vidman Lucija, kajž. hči. Šaler Treza, šivilja. Ropač Pet. kajžnik. Anderwald Tomaž in Anderwald Urša.

Lipa. Lesičnik Simon, fajmošter in farni predstojnik. Melher Gr., kmet. Falle Bal., kmet. Ulbing Janez, kmet. Heber Jakop, kmet.

Dekanija Tinje.

Tinje. Muden Simon, kaplan.

Grabštajn. Wister Tomaž, fajm. in farni predstojnik. Godec Janez, kaplan. Mikula Fr. Mikula Marija. Venguš Ana. Karnle Urša. Mikl Tomaž. Primaz Stefan. Karničnik Franc, kmet.

Št. Jakop. Serčnik Tomaž, fajmošter.

Žrelec. Kojnč Filip, expos.

Radiše. Adlasnik Janez, kmet.

Dekanija Zilska dolina spodnja.

Št. Mohor. Dr. Levičnik, dekan in dek. predstojnik.

Št. Stefan. Sebacher Jakop, kaplan.

Št. Jurje. Bucela Izidor, fajmošter.

Čače. Einspieler Janez, fajmošter.

Št. Mihel. Kanduč Jožef, fajmošter.

Bistrica. Kronik Janez, fajmošter.

Dropolje. Kazda A., provizor.

Po družih dekanijah.

Čibašek Janez, kaplan v Wolfsbergu. O. Placid Javornik, fajmošter v St. Pavlu. Mižak Anton pri kerznarju Kernmajerju v Terzi. Božič Bal., fajmošter v Kanincu. Sevnik Leop., fajm. v Teiseneku. **Simandel Dragotin**, kanonik v Velkovcu. **Leskovšek Franc**, kaplan v Preiteneku.

III. Lavantinska škofija.

Milostlj. g. g. **Anton Martin Slomšek**, knez in škof itd. itd.

Dekanija Bistrica Slovenska.

Slov. Bistrica. Jan Ferd., kaplan. Potočnik Lovre, kaplan.

Gornja Polskava. Guzaj Jernej, kaplan. Veranič Blaž, učitelj.

Dekanija Braslovče.

Braslovče. Stojan Miha, dekan in dek. predstojnik. Žičker Anton, kaplan. Farna bukvarnica v Braslovčah.

Št. Pavl. Pečovnik Andrej, fajmošter.

Dekanija Celje.

Celje. Dr. Kočevar Stefan, c. k. zdravnik. Krušič Ivan, prof. v Celju

Št. Marjeta. Pinter Matevž, fajmošter.

Dekanija Fra u h e i m.

Fra u h e i m. Korošak Matevž, dekan in dekanjski predstojnik. Antolič Janez, kaplan. Divjak Fr., kmet.

Cirkovec. Sparavec Andrej, provizor in farni predstojnik. Klavžer Franc, podžupnik. Klasinc Treza, led. hči. Pauman Juri, kmet. Falles Urša, kmetinja. Korošec Juri, kmet. Ekart Blaž, led. fant. Veranič Marija, led. hči.

Ptujska gora. Šwarc Janez, župnik in farni predstojnik. Juri Benedikt, kapl. Vodusek Jakob, gornjak. Goldner Karl, vrčitel. Šunkovič Franc, kmet. Millner Ana, gospodinja. Lampel Johana, služabnica. Božičko Neža, služabnica. Segula Ana, kmetica. Zdravec Matija, učitelj. Kozoderc Jožef, kmet. Kozoderc Marija, kmetica. Kozoderc Ana, kmetica. Mlaker Tomaž, kmet. Mlaker Marija, kmetica. Lube Stefan kmet. Werdenik Treza, osebnica. Jeza Janez, kmet. Vuk Tomaž, kmet. Angel Miha, gornjak. Košič Stefan, kerčmar.

Št. Lorenc. Veršič Simon, provizor in farni predstojnik. Windiš Vido, učitelj. Predikaka Marija, kmečka hči. Korošec Stefan, kmet. Černko Boštjan, kovač. Kukovič Anton, kmet. Mlaker Gera, kmečka hči. Kanceler Ana, osebnica. Mesarič Urša, osebnica. Moiser Ana, kmečka hči. Vogler Ana, kmečka hči. Premzl Lucija, zgor. Kacijan Blaž, kmet. Drevenšek Tomaž, kmet. Lobenwein Anton, črevljar. Turk Gera, kmetica. Terčko Marija, kmečka hči. Persuh Jernej, kmet. Osl Katarina, kmetica. Wodošek Anton, kmet. Predikaka Miha, kmet. Kozoderc Juri, kmet. Lacijan Marija, kmetica. Persuh Matevž, kmet. Veranič Andrej, kmet. Predikaka M., kmečka hči. Turk Marija, kmečka hči. Persuh M., mlinarica. Tominc Jerca, želarkinja. Veranič Ana, kmečka hči. Veras Marija, osebnica. Mlaker Simon, kmet. Zafošnik Margareta kmetica. Ivančič Urša, želarkinja. Bauman Stefan, kmet. Koren Andrej, kmet. Žunkovič Jožef, kmet. Mlaker Terezija, kmetica. Hertiš Miha, kmet. Kozoderc Juri, kmet. Hertiš Lorenc, kmet.

Št. Janž. Rath Franc, oskerbnik in farni predstojnik. Rošker Franc, učitelj. Irgolič Peter, podučnik. Furek Kuna, kmečka hči. Hojnik Neža, kmečka hči. Megličer Lorenc, kmet. Finžger Tomaž, kmet. Ornik Pavl, kovač. Klasinc Franc, kmet. Faleš Gašper, kmet.

Slivnica. Jarc Anton, fajmošter in farni predstojnik. Ferenc Janez, podžupnik. Eidič Jožef, kmet. Pauman Miha, kmet. Tancer Franc, kmet. Fingust Franc, kmet.

Dekanija Gornigrad.

Gornigrad. Stanjko Anton, kaplan.

Nova Štift. **Dornik Gašper**, fajmošter.

Rečica. Modic Janez, kaplan.

Dekanija Jarenina.

Jarenina. **Čepe Franc**, bivši dekan in dekanijski predstojnik †.
Trampuš Ivan, kaplan. **Verlič Franc**, kaplan. **Šparl Franc**, duhoven. Udl Dragotin, izgledni učitelj. Rošker Ivan, posestnik. Schmirmaul Ivan, posestnik. Stancer Jakop, posestnik. Baingerl Alojz, posestnik. Baingerl Jož., posestnik. Baingerl Ana, kmetica. Polančič Boštjan, posestnik. Davorin Satler, kaplan. Sauperl Boštjan, verhovec. Sauperl Peter, verhovski sin. Pišlerič Franc, šivar.

Št. Jakop. Repa Franc, župnik in farni predstojnik. Beingerl Franc, posestnik. Rotman Jožef, učitelj. Eulec Martinek, podučitelj. Fluhar Jožef, posestnik. Polančič Margareta.

Kungeta. Meznarič Anton, duhoven.

Dekanija Kozje.

Kozje. **Hajšek Anton**, kaplan. **Erjaveo Peter**, kaplan.

Podsreda. Brantanič Jožef, fajmošter in farni predstojnik. Cizej Peter, kaplan.

Podčetertek. Sredenšek Janez, župnik.

Pilštajn. Novak Matevž, kaplan. Farna šola. Medved Franc, zidar. Krofi Polona samica,

Olimje. Paprej Matija, fajm. in farni predstojnik. Korošec Miha, kaplan.

Dekanija Laško.

Laško. Žuža Anton, dekan in dek. predstojnik. Aržensek Matija, kaplan. Kertna Matija, kaplan.

Dol. Kveder Janez, fajmošter.

M. Širje. Masera Andrej, kurat.

Št. Miklavž. Stagoj Matija, kurat.

Loka. Suhač Anton, kaplan.

Dekanija Št. Lenart.

- Št. Lenart.** Tuttek Juri, dekan in dekan. predstojnik. Šrol Franc, kaplan.
- Št. Juri.** Dolinšek Jožef, fajm. in farni predstojnik.
- Št. Rupert.** Strah Ivan, fajmošter in farni predstojnik. Korba Ivan, kaplan.
- Št. Benedikt.** Ciglar Jakob, duhoven 2 izt. Majhenič Gašper, kaplan.
- Sv. Ana.** Ferenc Anton, fajm. in farni predstojnik. Letnik Matija, kmet. Divjak Marija, kmetica. Šiman Draš, kmet. Bauman Jakop, kmet.
- Njegova. Bezjak Frano,** kaplan.

Dekanija Marnberg.

- Marnberg.** Kotzbeck Georgi, dekan in dekan. predstojnik. Urek Andrej, kaplan. Mravlak Andrej, kmet.
- Remšnik.** Topolnik Simon, fajmošter in farni predstojnik. Burcar Matija, kaplan. Kolečnik Terezija, kmečka hči. Milberger Neža, kmečka hči. Krel Regina, kmečka hči. Hölbing Gera, kmečka hči. Hartman Helena, kajž. hči. Tertinjak Aleks, hlapec. Schmid Ana, kajž. hči. Kolečnik Juri, kmet.
- Fresen.** Grosskopf Matija, fajm. in farni predstojnik.
- Muta.** Klobasa Matija, fajm. in farni predstojnik.
- Sabota.** Divjak Jožef, fajm. in farni predstojnik. Tratinec Eva, kmečka hči.

Dekanija Marburg.

- Marburg.** Dr. Vošnjak Janez, korar in viši šolski ogleda. **Bogoslovna knjižnica.** Vogrin Lovre, korar. Caf Juri, podvodja. Herg Juri, prof. bogoslovja. **Bratušnik.** mestni kaplan. Leyrerjeva bukvarnica. **Trafenik Fr.,** korvikar. Sternad Mat., Belšak Anton, Kunej Jan. N., Žličar Fr., Lipold Janez, Sparhakl Janez, Žuža Janez, Drozg Anton, Geršak Vinko, Gregoričev Lavosl., Zabukošek Fr., Kos Ant., Kranjc Val., Kunej Jan. B., Vezenshek Juri, Kukovec Jožef, Mogolič Jan., Jazbec Ant., Fras Jož.; bogoslovci. **Simonič Janez,** kaplan predmestne fare.
- Sv. Magdalena.** Lempl Tomaž kaplan. Čeh Fr., učitelj.

Sv. Križ. Simonič Fr., kurat. Viher Tom., učitelj.

Sv. Margareta. Poterč Lovre, kaplan.

Sevnica. Pučko Anton, kaplan.

Dekanija Nova cerkev.

Nova cerkev. Juvančič Franc, dekan in dek. predstojnik.
Novak Janez, kaplan.

Doberna. Bohinc Jakop, kaplan. Farna bukvarnica.

Dekanija Ptuj.

Ptuj. Kranjc Franc, vikar. Meško Jakop, kaplan. Ferk Mat., kaplan. Šmer Anton, učitelj. Velki M., učitelj.

Št. Peter in Pavl v Ptuji. Maks Majerič, guardian. Steršinar Janez, katehet. Alešič Fid., duhoven. Sović Aleks., duh.

Hajdin. Quar Simon, fajmošter in farni predstojnik. Stuhec Juri, kaplan.

Sv. Marks. Lešnik Janez, fajm. in farni predstojnik. Ferlan Andrej, kaplan.

Šmarjeta. Blažič Nik., fajmošter in farni predstojnik. Vogrin Miha, kaplan.

Št. Lorenc. Jaklin Anton, fajmošter in farni predstojnik. Stiper Janez, kaplan.

Št. Andraš. Černivec Martin, fajmošter in farni predstojnik. Rantaša Juri, kaplan. Gomze Ferd., neoženjen. Vogrin Jož., želar. Fras Janez, želar. Repič Marija in Gomze Neža, neoženjene.

Sv. Urban. Mulec Al., fajmošter in farni predstojnik. Graber Miha, kaplan. Poterč Jožef, Rois Mat., Benko Jan., neoženj. Fürbus Marija, Kocmut Jerca, Muršec Jerca, Bilec Jerca, Zelenik Marija, Perložnik Marija, Simonik Marija, Poterč Urša, Rojko Urša, Malek Ana, neomožena.

Vurberg. Fras Jožef, kaplan. Tašner Jožef, učitelj. Stergar Fr., posestnik.

Dekanija Rogatec.

Št. Peter. Wolf Anton, fajmošter in farni predstojnik. Koren Mat., kaplan. Krumpak Fr. Hajnšek. Černoša. Velk. Stražak. Kore. Novak. Kolar.

Dekanija Šmarje.

- Šmarje.** Feichtinger Ferd., dekan in dek. predstojnik.
Ponkva. Keše Janez, fajmošter in farni predstojnik. **Farna bukvarnica.** Korže Jakop, Korže Franc.
Št. Jurje. Šabot Juri, kaplan.
Kalobje. Virk Josip, župnik in farni predstojnik. Janžek S., učitelj. Košar Jakop, kaplan.
Dramlje. Cocej Jernej, kaplan.
Sladka gora. Veres Anton, fajmošter in farni predstojnik. Šribar Janez, kaplan.

Dekanija Št. Jurje.

- Št. Jurje.** **Klobasa Franc**, kaplan. Urbas Juri, kaplan. Senekovič Fr., kmet. Velcel Ana, kmetica.
Št. Mihiel. **Stranjšak Anton**, kaplan.
Svetinje. Simonič I. A., kaplan.

Dekanija Velka Nedla.

- Ormož.** Dr. Magdič A. Fric Mat., kaplan.
Miklavž. **Jančar Franc**, kaplan. Repič Ant., učitelj. Dolinar Miha, nagornjak. Kolnik Andrej, kmet. Tomažič Jožef, nagornjak. Jerebič Anton, kmet. Pokrivač Jožef, nagornjak. Dajčbauer Jožef, nagornjak. Dajčbauer Leopold, nagornjak. Čurin Marjeta, vencarica. Pavličič Jera, kmečka hči. Pavličič Juri, kmet. Verbnjak Fr., tergovec.
Serdišče. **Simonič Jožef**, fajm. in farni predstojnik. Holc Jakop, kapl. Jurinič Janez, posestnik. Terstenjak Jera, kmetica. Stros Martin, kmečki sin. Kragol Mica, dekla. Sova Mica, km. hči. Vavpotič Jera, dekla. Senjur Mica. Petek Jožef, tkavec. Petek Anton, tergovec.
Sv. Tomaž. Mavčič Jožef, fajm. in farni predstojnik. Bizjak Vinc., kaplan. Antolič Fr., kmet.

Dekanija Videm.

- Piščec.** Kežman Franjo, župnik in farni predstojnik. Sever Jožef, kaplan. Ogorevc. Kežman Janez, šivar. **Farna bukvarnica.**
Koprivnica. Župenc Anton, kmet. Klekočer, kmet. Mirt Franc, kmečki sin. Sajovec Blaž, kmet. Kovačič Polona.

Dekanija Vozenica.

Vuhret. Grobelnik Martin, kurat in farni predstojnik. Mihelič Jožef, učitelj. Sojnik Janez in Irgel Andrej, osebenjaka. Rojak Lenart in Rojak Marko, kmečka sinova. Božič Greg, služabnik. Schoike Lorenc, šivar. Brunčko Janez, kmet. Urban Treza, deklica. Schoike Andr. služabn.

Dekanija Zaverč.

- Sv. Barbara.** Weixl Janez, župnik in farni predstojnik. Raičev Božidar, kaplan. Vučnik Fr., učitelj. Maurus Jan., podučitelj. Šola pri sv. Barbari. Zancin Jožef, duhoven v pokoju.
- Sv. Miklavž.** Stranjšak Martiu, fajm. in farni predstojnik. Trampus Janez, kaplan. Žiher Juri, šivar. Bostružnik Ant., učitelj. Žiher Ana, udova.
- Sv. Andraš.** Mlinarič Jožef, fajmošter in farni predstojnik. **Ozmec Janez**, kaplan. Petrič Ign., učitelj. Farna šola.
- Sv. Vid.** P. Jakob Ornik, župnik in farni predstojnik. P. **Gabr. Švajger** in Viktorin Pinezič, kaplan. Vidovič Mih., kmet. Šivila Marija, Majhen Helena, Novak Marija, Kukovič Ana, Hostnik Ana, služabnice. Terček Jera, Jerenko Katra, Jerenko Marija, Kukuvič Marija, Mendaš Lucija, Bindiš Katra, Kranjc Marija, Habianič, kmečke hčeri. Hernec Mar., šivilja. Nendl Franc, učitelj. Farna šola.
- Sv. Trojica.** P. Peter Kancler, župnik in farni predstojnik. P. Lavosl. Petanjek, kaplan. P. Benedikt Hertiš, kaplan. Farna šola. Žurman Janez, srenjski župan. Bezjak Jakop, nadučitelj. Vidovič Anton, podučitelj. Ornik Aleš, učitelj. Žirofnik Marija, vdova. Rus Lucija, Svenšek Neža, Svenšek Jera, Križanič Margareta, Vidovič Ana, neomožene. Mihelič Katra, omožena.

Pukšič Franc, kaplan pri sv. Jakopu.

Trolaj Janez, fajmošter pri sv. Vidu.

Čolnik Dominik, posestnik na Dervanji.

IV. Ljubljanska škofija.

Dekanija Bistrica.

Ternovo. Grašič Anton, dekan in dek. predstojnik. Oblak Janez, kaplan. Gerbec Franc, učitelj. Govekar Franc, učitelj. Prešel Matevž. Urbanček Janez, kaplan. Gasparšič Helena, posestnica. Babnik Frančiška. Čeligoj Jožefa. Remko Ana. Kanjec Matija. Tomsič Anton, hišni posestnik v il. Bistrici.

Dekanija Cerknica.

Cerknica. Anžlovar Franc, fajmošter.

Stari terg. Križaj Juri, fajmošter in farni predstojnik. Pivk Janez, kaplan. Raktelj Blaž, učitelj. Hojkar Dragotin, poštar. Endlicher Rudolf, c. k. aktuar. Golf Jožef, pisar. Debelak Simon, sluga. Setina Anton, sluga. Intihar Gregor, sluga. Mlakar Jaka, župan. Kandare Andrej, posestnik. Mlakar Alena, posestnica. Intihar Jernej, čevljar. Smole Janez, kaplan. Logar Matija, c. k. kancelist. Juvančič Jan., pisar. Prevc Vale, posestnik. Šumrada Anton, posestnik. Žnidaršič Andrej, župan. Janežič Andrej, malnar. Vilar Janez, mlajši, posestnik. Mlakar Anton, posestnik. Šumrada Janez, posestnik. Perušek (oče) France, posestnik. Škerbec Juri, posestnik. Piančki Jaka, fant. Kermelj Lorenc, duhovnik. Škerbec Jože, šivar. Janežič Jaka, bukovvez. Sterle Anton, kmet.

Babno polje. Konc Kajetan, fajmošter.

Obloke. Erzar Matija, fajm. in farni predstojnik. Borštnik Jan., učitelj. Okorn Ign., kapl. Gruden France, posestnik.

Sv. Trojica. Vombergar Bl., fajm. in farni predstojn. Bregar Tomaž, župan. Ulepič Ana, kuharica. Mica Kovačič, kramarica.

Št. Vid. Mikš Matija, fajmošter. Bogotaj France, kaplan.

Dekanija Idria.

Vojsko. Mejač Anton, lokalist.

Godovič. Stupica Lovre, vikar.

Zavrač. Hobe Janez, lokalist.

Dekanija Kamnik.

Vodle. Bergant Val., fajm. in farni predstojnik. Bernik Lovre, duh. pomočnik.

Mengiš. Kuralt Ignac, fajmošter.

Berdo. Burger Janez, fajmošter in farni predstojnik. Smolej Matija, kaplan.

Dekanija Kerško.

Leskovec. Polak Ednard, dekan in dekanijski predstojnik.

Sv. Duh. Zagorjan Martin, fajmošter.

Dekanija Ljubljana.

Ljubljana. **Torkar Matija**, kaplan. Marn Jožef, gimn. kateh. Bogoslovska knjižnica. Bogolin Miha, Jan Primož, Jarc Juri, Mazek Lorenc, Mencinger Lovre, Preša Jožef, Rezek Peter, Urbania Lovre, Legan Fr., Ponikvar Anton, Romé Fr., Zupan Tomaž, Sušnik Bl., Bašelj Tomaž, Klinar Dragotin, Križnar Frid. **Sterbenc Juri** — bogoslovci. Stritar Janez, mestni kaplan. Dr. **Vojska Andrej**, c. k. kom. svetovavec. Potočnik Miha, spovednik. Heidrich Heinrich, mestni kaplan.

Dobrova. **Bartol Balt.**, kaplan.

Dekanija Postojna.

Postojna. Hicinger Peter, dekan in dek. predstojnik. Zuzi Marija, kramarica. Pukmeister Janko, gozdni kontrolor v Predjami.

Slavina. Pokorn Anton, fajmošter.

Ternje. Albrecht Leopold, kurat.

Senožeče. Pašič Janez, fajmošter.

Dekanija Radoljca.

Radoljca. Vovk Simon, dekan in dek. predstojnik.

Koprivnik. Jan Simon, administrator.

Kranjska gora. Wilfan Simon, fajmošter. **Ankerst Janez**, kaplan.

Koroška Bela. Plemel Val., lokalist.

Dekanija Šmarje.

Šmarje. Brolih Matevž, dekan in dek. predstojnik. Čebašek Sebastjan, kaplan. Lah Val., kaplan. Jeršin Jernej, posestnik. Zupančič Fr., posestnik. Zupančič Juri, posestnik. Kus Franciška, ošt. hči.

Višnja gora. Narobe Martin, kaplan.

Št. Vjd. Poklukar Jožef, fajmošter in farni predstojnik. **Šranc Stanisl.**, kaplan. Kulovic Matevž, kaplan. Zajc Anton, posestnik. Erjavce Ana, dekla. Klemenčič Jožef.

Št. Jurje. Sezun Tomaž, lokalist. Marovt Gera, dekla.

Žalna. Vindišar Miha, lokalist.

Lipoglav. Rumpler Maks, fajmošter.

Polic. Barlič Janez, lokalist.

Na Kerki. Romé Janez, kaplan.

Dolje. Namre Anton. Marovt Jera.

Dekanija Šmartno pri Litii.

Šmartno. Burger Jožef, fajm. in dek. predstojnik.

Sv. Juri. Gestrin Leopold, fajmošter.

Dobovec. Jerič Jožef, fajmošter.

Po družih dekanijah.

Povše Martin, kaplan v Čemšeniku. Suhadolnik Jožef, fajmošter in Anžur Anton, kaplana pri sv. Trojici. **Brence Janez**, duhoven na Uncu. Rožman Lovre, kaplan v Št. Janžu. Mulej Florian, fajmošter na Višnjigori. Dolenc Luka, fajmošter v Tuhinju. **Volčič Janez**, kaplan na Semiču. Razpotnik Jakop, kaplan v Naklem. Stroin Franc, lokalist v Hotiču. Florian Katarina v Kranju. Šubic Simon v Poljanah. Rabič

Simon, kaplan v Predvoru. Podobnik Jožef, fajmošter v Kresnicah. Kastelic Janez, fajmošter v Mokronogu. Jevnikar Bern., učitelj v Žužemberku. Čibašek Anton, fajmošter v Št. Kocjanu. **Skofic Janez**, fajmošter v Suhoru. Šos Miha, lokalist v Preloki. Avbelj J., kmet v Moravški fari. Dovič Janez, kaplan v Mokronogu. Tekavčič Jožef, posestnik v Mokronogu. Potočnik Anton, fajmošter v Planini. Staré Al., kaplan v Planini. Zupancič Janez, in Blaznik Jakop, kaplana Moravske fare. Varl Juri, fajmošter v Krašnji. Zupan Janez, fužinar v Kropi. Gospodična Pavlič Elizabeta v Kropi. Bergant Val., fajmošter v Vodicach. Bernik Lorenc, kaplan v Vodicach. Koder Matevž, kurat na Slapu. Šraj Val., beneficiat v Podragi. Kankelj Gašper, benef. na Lozicah. Grivec Franc, kaplan na Studencu. Krašovic Juri, fajmošter na Kerskem. Hiti Janez, kaplan na Jesenicah. **Mulej Florjan**, fajmošter v Hinjah. Hofer Dragotin, kaplan v Hinjah. **Gros Peter**, učitelj v Hinjah. **Sajovec Janez**, kaplan pri sv. Križu. **Brence Jernej**, kurat na Dutovljah. Strekl Janez, kmet, Stritar Andrej, kaplan v Sostri. **Levičnik Jož.**, fužinar.

V. Teržaška škofija.

Dekanija Dolina.

Divača. Dolinar Nik., fajmošter in farni predstojnik. Hafner Janez, kaplan. Pavlovič Andrej, vodja postaje.

Dekanija Jelšane.

Jelšane. Pušavice Val., dekan in dek. predstojnik. Martinčič Andrej, kaplan. Bar. Marenzi Karl, kaplan. Tomšič Jožefa.

Hrušica. Breclnik Janez, fajmošter.

Pregarje. Obreza Janez, kaplan.

Golaz. Eržen Ignac, lokalist.

Mune. Šinkovic Jožef, vikar in farni predstojnik. Rakovec Lovre, kaplan. Teran Franc, kaplan.

Bergud. Vode Jožef, kaplan.

Klana. Princ Jožef, fajmošter in farni predstojnik. **Burjak Marija**, kuharica.

Podgraje. Sovinc Anton, vikar.

Dekanija Ospo.

Ospo. Braucher Matija, dekan in dek. predstojnik.

Kubed. Skočir Janez, fajmošter in farni predstojnik. Leben Jakop, kaplan.

Lonche. Koželj Anton, duh. pomočnik.

Dekanija Pedena.

Pedena. Coverlizza Franjo, dekan in dekan. predstojnik. Mizzan Ive, kaplan. Zupančič Anton, pomočnik.

Sv. Ivane. Jemic Juri, župnik.

Galinjana. Zimmermann Matevž, župnik.

Lindar. Klemenčič Anton, župnik in farni predstojnik. Blažič Franjo, kaplan.

Zarečje. Volčič Jakop, kaplan.

Novacco. Lazar Franjo, pomočnik.

Dekanija Terst.

Terst. Verne Miha, stolni prošt. †. Švab Miha, kanonik. Kocian Jakop, kaplan. **Remic Franc**, kaplan.

Barkola. Zeme Jožef, lokalist.

Katinari. Jan Juri, lokalist.

Obre. Rauber Franc, lokalist.

Povir. Grošel Jožef, fajmošter.

Tomaj. Ukmar Anton, fajmošter in farni predstojnik. Zadnikar Franc, kaplan. Skerl Jožef, kmet. Černe Neža, šivarica. Černe Marija, posestnica. Černe Alojzija, kmečka hči. Pipan Martin, kmet. Pipan Ana, kmetica. Živec Ana, kuharica. Škedel Ana, dekla. **Cvitko Jožef**, farnik v Kastelveneru. Vidmar Franc, duhoven.

VI. Sekovska škofija.

Gradec. Dr. **J. Muršec**, katehet više realne šole. Dr. Robič, J., profesor bogoslovja. Dr. R. Razlag. Jerica Gomilšakova. Narat Andrej, duhoven.

Hartmannsdorf. Škerjanec Vit, kaplan.

Straden. Pavalec Juri, kaplan.

Sinabelkirchen. Kukovec Janez, kaplan.

Junik. **Polič Karl**, kaplan.

Vorava. Kramberger Feliks in Haushofer Beno, korarja.

Luče. Čuš Ivan, kaplan. Vračič Anton, kaplan. Rath Terezija.

VII. Iz drugih škofij.

Premilostlj. kardinal g. g. **Juraj Haulik**, knez in viši škof Zagrebški. Milostlj. g. g. **J. J. Strossmayer**, škof v Dija-kovem. **Travenščak Pavl**, župnik v Leskovcu. Zadravec Vekosl., mestni svetovavec. O. Maksimil. Studen, frančiškan. Valjavec Mat., c. k. gimn. profesor. Mandelc Val., začas. gimn. prof. Kovač Pav., bivši svetovavec. Sviličič Franjo, gradski perovodja. Serkulj Joso, gradjan. Verbančič Iv., sveščenik. O. Dioniz Jedekovič, frančiškan. O. Marko Herceri, frančiškan; vsi v Varaždinu. Savor Josip, župnik v Bisagu. Vuk Ivan, župnik v Jolžabeti. Vojska

Lavosl., kaplan v Bukovcu. **Stare Jožef**, dijak na Reci. O. Ljudevit Bile, O. Janez Raič, O. Emerik Zelenjak, O. Avguštin Velec, sveščeniiki kapucinskega reda — vsi na Reci. **Ripšl Dragotin**, regim. kaplan. na Laškem. **Neimenovan Čeh** na Ogerskem.

Dostavek in prošnja. Pričujoči imenik obsega imena vseh častitih gg. družnikov, ki so se bili za leto 1861 do konca septembra v družbo sv. Mohora vpisati dali. Če se najde tu ali tam kaka pomota, naj se blagovoljno popravi; delo je bilo mudno in težavno; da se pa v prihodnje olajša, ter se vsaki pomoti že v napred v okom pride, naj blagovoli vsak družnik o svojem pristopu vselej tudi dekanijo nazaniti, v katero spada. Le tedaj se bo mogel napraviti natanjčen, po dekanijah sostavljen, imenik vseh čast. udov.

VII. Iz druge škofje.

Račun

družbe sv. Mohora za leto 1860.

A. Dohodki.

Ostanek iz leta 1859	584 gl. 15 kr.
Letnina 1082 letnih udov po goldinarju	1082 " — "
Obresti od matičnega denarja	47 " 50 "
Za razprodane bukve leta 1859	29 " 93 "
Skup	1743 gl. 58 kr.
Dohodki za leto 1860 znašajo torej 1743 gl. 58 kr. a. v.	

B. Stroški.

I. Večernice I. zvezek 1. in 2. natis 1500 iztisov	296 gl. 40 kr.
II. Večernice II. zvezek 1. in 2. natis 1500 iztisov	311 " 31 "
III. Zgodbe sv. pisma starega zakona 1500 iztisov	519 " 23 "
IV. Koledarček za l. 1861 — 1500 iztisov	359 " 35 "
V. Podobe in diplome	55 " 61 "
VI. Vpisovanjske pole za več let in naznanila	44 " 37 "
VII. Veznina družb. bukev v zlatr za darove	35 " 48 "
VIII. Razne potrebe (za izbo, darila listonošem, listarina, razne pisarije in pisarijske potrebe, družbin pečat, voznina)	97 " 74 "
Skup	1719 gl. 49 kr.

Potroški za l. 1860 toraj znašajo 1719 gl. 49 kr. a. v.
 — Ako se od dohodkov 1743 gl. 58 kr. odbijejo potroški 1719 gl. 49 kr., tako ostane za l. 1861 v gotovini 24 gl. 9 kr. a. v.

C. Matica.

Matica ali zakladna istina znaša v prvem letu 1860 ravno 950 gl. v državnih obligacijah po 5 odstotkov.

Šest obligacij po 100 gl. se je nakupilo za denar, ki se je nabral, kakor je bilo že po Večernicah in po Kalendarčku razkazano, od 34 dosmertnih družnikov in raznih daril, tri obligacije po 100 in eno po 50 gl. je pa prevzela družba od prejšnega društva sv. Mohora.

Po tem takem je narasla družbina matica v prvem letu (t. j. do konca 1860. leta) na 950 gl. v državnih obligacijah.

Družbin račun za l. 1861 pride pozneje; zdaj ga še ni mogoče skleniti, ker udje še vedno pristopajo.

V Celovcu 20. oktobra 1861.

Za družbin odbor:

Dr. Valentin Müller.

Robida Karl.

Janežič Anton.

Knjižno naznanilo.

Pri **J. Leonu** in **E. Liegelnu** v Celovcu; pri **Fr. Leyrerju** v Marburgu; pri **J. Lerherju** v Ljubljani; pri **Gelgerju** v Celju; pri **Weicingerju** v Radgoni; pri **Ferstelnu** v Gradcu; pri **Wepusteku** v Novem mestu; pri **Schimpfu** v Terstu in pri **Socharju** v Gorici se dobivajo sledeče družbine bukve po pristavljeni ceni:

1. **Koledarček** družbe sv. Mohora za 1862. 30 nkr.
2. **Slovenske Večernice** 1. in 2. zvezek vkup vezan 1860—83+76 str. 30 nkr.
3. " " 3. zvezek 1861—74 str. 20 nkr.
4. " " 4. zvezek 1861—80 str. 20 nkr.
5. **Zgodbe sv. pisma** starega zakona 1860—129 str. 40 nkr.
6. " " novega zakona 1861—169 str. 40 nkr.
7. **Marije rožen cvet**. Molitvene bukve s premišljevanjem v počesenje nar. svetejših src Jezusa in Marije 414 str. 60 nkr.
8. **Humbertove resnice sv. vere v premišljevanje** 1859. 414 str. 1 gld.
9. **Šola vesela lepega petja** z napevi. — 55 str. 40 nkr.
10. **Pesmarica** za šolo in dom z napevi. 102 str. 40 nkr.
11. **Cvetice** s podobo M. D. na Višarjih 266 str. 40 nkr.
12. **Rožice** s podobo Blejskega jezera. 170 str. 30 nkr.
13. **Božidar**, povest. 113 str. 15 nkr.
14. **Elizabeta** ali pregnanci v Sibirii, povest. 110 str. 15 nkr.
15. **Ogledalo čednosti** v povestih. 175 str. 20 nkr.
16. **Stari Urban** ali zimski večeri dobrih kmetov. 225 str. 30 nkr.
17. **Kraljedvorski rokopis**, poslovenil Fr. Levstik. 10 nkr.

POVABILE

družbe svetega Mohora za leto 1862.

Kmaló se prične tretje leto družbine delavnosti. Zatorej se obrača družbin odbor s pobleвно prošnjo do vseh g. g. domorodcev in posebno do častite duhovščine, da družbi sv. Mohora prav v obilnem številu na pomoč pritekó ter jej čedalje več družnikov in družnic tudi med kmečkom ljudstvom, kteremu je posebno namenjena, pridobivati blagovolijo. Prejeli bodo pa družniki za prihodnje leto 5. in 6. zvezek „slovenskih večernic“ in „družbin koledarček za l. 1863“ z imenikom vred; verh tega pa še, kolikor pripusté dnarne močí, kake druge koristne bukve (če bo moč Wizemanovo Fabiolo). Obsegale bodo pa vse družbine bukve posebno večé povesti za poduk in kratek čas, kakor so bile letošnje „Cipsarjeva družina“ in „večna luč“, ker naše kmečko ljudstvo pripovedne reči najrajši prebira. V dekanijah, v kterih so preč. g. g. dekani dekanijsko predstojništvo blagovoljno prevzeli, kar se je že letos, preserčna hvala jim, večidel zgodilo, naj se oglašajo g. g. družniki po svojih g. g. fajmoštrih in dekanih, po družih krajih pa naj se obračajo naravnost v Celovec, samo ime dekanije, v ktero spadajo, naj naznaniti ne pozabijo; gospodi, ki pervokr. t v družbo stopijo, naj tudi povedó, da so novi družniki. Letnina iznaša 1 gld., dosmertnina po 15 gld. a. v. Vpisovanjske pole za prihodnje leto se prečast. g. g. dekanom Goriške, Kerške, Lavantinske, Ljubljanske in Teržaške škofije ravno razpošiljajo.

V Celovcu 15. oktobra 1861.

Družbin odbor.

K A Z A L O.

	Stran
1. Večna luč	1
2. Belizar	26
3. Herbart Turjaški	29
4. Radecki	32
5. Sv. Ciril in Metod	34
6. Veselica o 25letni slovesnosti sošolcov v Studenicah .	37
7. Narodi in narodnost	40
8. Na grobu mlade deklice	45
9. Zdravo teló naj boljše blagó	46
10. Šopek domačih vganjk za kratek čas	53
Družbin oglasnik	59
Imenik častitih družnic in družnikov za leto 1861 .	61
Račun za leto 1860	83
Knjižno oznanilo	85
Povabilo družbe sv. Mohora za leto 1862	86
